

ŽMOGUS PASIEKĖ MĖNULIO PAVIRŠIŲ

JAV astronautai N. A. Armstrong ir E. Aldrin
išvaikščiojo dvi valandas

Al. Laikūnas

Prieš pusantro šimto metų, seniausiąjį pasaulį Vilniaus universitetą baigęs ir Kaune mokytojauti paskirtas, vienas didžiųjų Lietuvos rašytojų Adomas Mickevičius parašė "Odę jaunystei", kurioje nusakė amžiną žmogaus dvasios veržimąsi iš tamsos į šviesą, iš nežinios į naujų akiračių praskleidimą: "Laužk tai, koprotas nepajėgia, siek tai, ko vyždis nepagauna".

Prieš šimtą metų prancūzų rašytojas Jules Verne, lakios vaizduotės įkvėptas, sukūrė fantastinį romaną "Nuo žemės iki mėnulio", kuriame pa-
vaizdavo trijų žmonių, vieno prancūzo ir dviejų amerikiečių, pakilusį iš Floridos, raketa kelionę į mėnulį.

Šiandien kelionė į mėnulį jau nebe svajonių reikalas. Praėjusį sekmadienį, liepos 20 d. vėlyvą vakarą, laikrodžiui rodant 10 val. 56 min. 20 sek., amerikietis astronautas Neil A. Armstrong, nušoko nuo paskutinės laiptelių pakopos ant puriai dulkėto mėnulio paviršiaus. Tai mažas žmogaus žingsnelis, bet milžiniškas žmonijos šuolis, buvo jo pirmieji žodžiai, pirmąjį kartą žmonijos istorijoje žmogaus pėdai palietus mėnulį.

Visas laisvasis pasaulis stebėjo žaibišku greičiu televizijos pagalba čia pat perduodamus pradžioje lėtus ir atsargius, vėliau laisvėjančius judesius. Po dvidešimt minučių prie jo prisijungė ir bendrakeleivis astronautas Edwin Aldrin. Jo nusileidimas laipteliais jau buvo laisvesnis, nes jam padėjo ir patarinėjo pirmasis. Abudu pripažino, jog vaikščiojimas mėnuliu, nors ir colio gilumo pėd sakus iminant, daug lengvesnis, negu praktikuojantis žemės paviršiuje, kadangi mėnulio trauka tėra vos šeštadalis žemės traukos. Netrukus Edwinas ėmė džiaugsmingai šokinėti kenguriškus šuolius ant mėnulio...

Istorinė astronautų Neil A. Armstrong, Edwin Aldrin ir Michael Collins kelionė Apollo 11 erdvėlaiviu prasidėjo praėjusį trečiadienį, liepos 16 d. Pakilimas, kaip paprastai, buvo švarus ir įvykdytas sekundės tikslumu. Pasirinkta mėnulio kryptis buvo tokia taikli, kad nebereikėjo jos kaitalioti, nors tatau reikalui esant buvo ir numatyta. Savaitės pabaigoje pasiekus mėnulio erdvę, erdvėlaivis

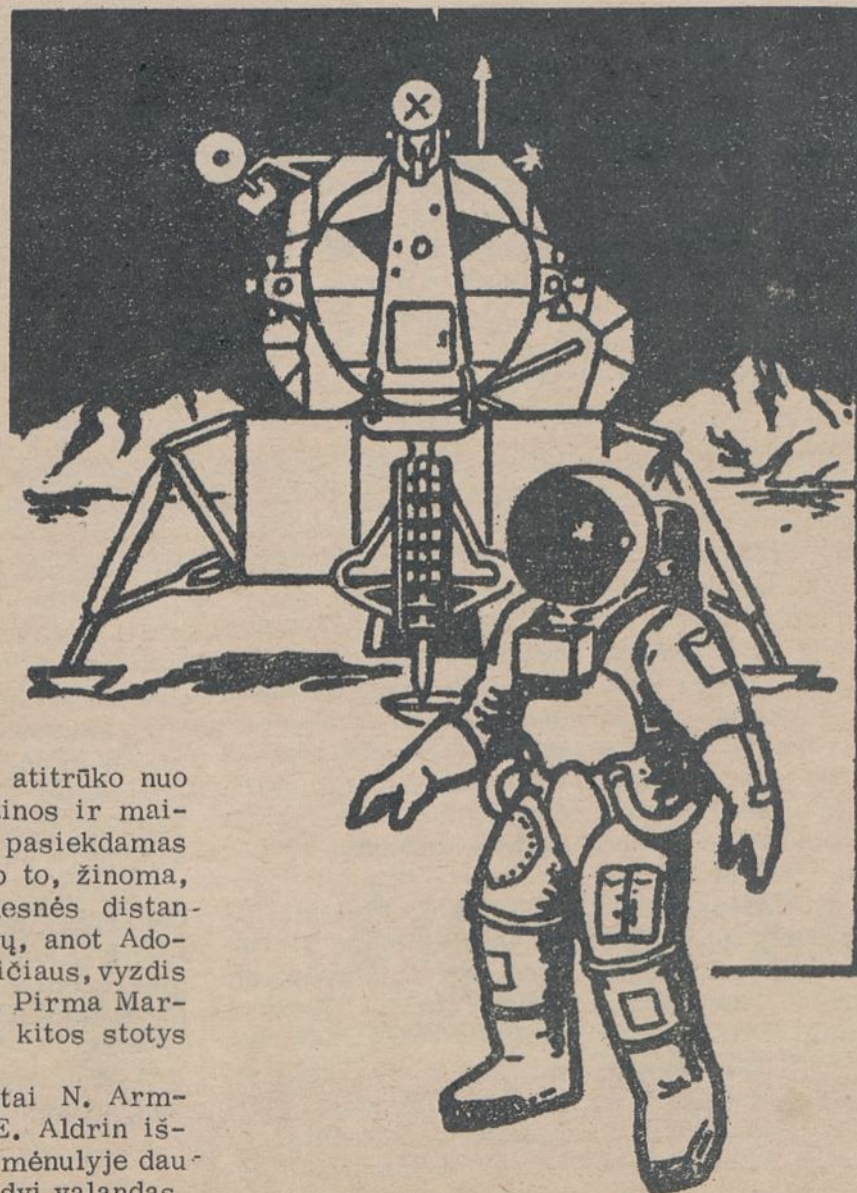

tryliką kartų apskrido mėnulį ties pusiauju, iš studijuodamas nusileidimo vietą ir su ja apsi-prasdamas, o sekmadienį, liepos 20 d. 1 val. 49 min., pradėjo paskutinį manevrą ant mėnulio paviršiaus žmogui nusileisti: erdvėlaivis su astronautu M. Collins pasiliko skristi apie mėnu-

lį, tuo tarpu specialus įtaisas su astronautais N. Armstrong ir E. Aldring, nuo jo atsiskyrę, pradėjo savarankišką manevravimą nutūpti mėnulio paviršiuje.

Visa kelionė buvo moderniausiais prietaisais sekama ir didžiąja dalimi vadovaujama iš kontrolinio centro, esančio Houston, Texas. Visos televizijos stotys nutraukė savo reguliarią programą ir tą dieną nuo 11 val. prieš piet perėjo prie mėnulio kelionės atskirų etapų pranešinėjimo ir specialistų komentarų perdavinėjimo.

Atsiskyrusi erdvėlaivio dalis, skridusi nepaprastu greičiu, pagal kontrolinio centro nurodymą padegusi greitį stabdančią raketą, ėmė lėtėti, artintis prie mėnulio paviršiaus ir pagaliau 4 val. 17 min. 32 sek. p.p. ramiai, gražiai, lėtai nusileido mėnulyje. Lengvas atodūsis visiems -- nusileidimas pavyko. Pasidžiavimas visiems: ir tiems, kurie bet kuo prisidėjo, kad ši istorinė kelionė pasisektų, ir tiems, kurie turėjo laimės gyventi žemės paviršiuje tuo metu, ka-

da žmogus atitrūko nuo žemės motinos ir maitintojos, pasiekdamas Mėnulį. Po to, žinoma, seks tolimesnės distancijos, kurių, anot Adomo Mickevičiaus, vyždis nepasiekia. Pirmas Marsas, vėliau kitos stotys visatoje.

Astronautai N. Armstrong ir E. Aldrin išvaikščiojo mėnulyje daugiau negu dvi valandas. Jie atliko visą eilę specialiųjų uždavinių, pririnko akmenų kolekciją nuo mėnulio paviršiaus parvežti moksliniams tyrimams žemėje. Jie išmėgė JAV vėliavą mėnulio paviršiuje, paliko plokštelę su specialiu įrašu, išklaušė telefonu JAV prezidento R.M. Nixono svei-

kinimą perduotą iš Baltųjų Rūmų, įtaisė visą eilę specialiųjų aparatų tolimesniems mėnulio tyrimams, įskaitant ir televizijos siųstuvą, perdavusį žemei visą jų pasivaikščiojimą mėnulio paviršiuje.

Kai laikraštis pasieks skaitytojus, jeigu viskas dėsytis taip sklandžiai, kaip numatyta ir iki laikraščio atspausdinimo įvykdyta, istoriniai astronautai artinsis į namus, kur juos Pacifiko nusileidimo vietoje pa-

sitiks pats JAV prezidentas R.M. Nixon, o kiekvieną jų judesį stebės visas pasaulis ir tai tuo pačiu metu, kada jame kuriasi ir televizijos pagalba fiksuojasi istorinės epochos pradžia: nebe vien žemė, bet visas pasaulis.

Taip, žmogus laužia tai, ko anksčiau protas nepajėgė. Ir tai atsitinka mūsų gyvenamamui metui, mūsų akivaizdoje. Tikrai pasididžiavimo vertas amžius...

VĖL KARAS ART. RYTUOSE?

Amerikiečių ir sovietų interesų sutapimas

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pagyvėję karo veiksmai tarp Izraelio ir arabų kaimynų sudarytas paliaubos po 1967 m. "šešių dienų" karo paverstė far-su. Egiptiečių ir Izraelių komandos naktimis persikelia per Suezokanalą, bandydami kitai pusei padaryti galimai didesnius nuostolius. Liepos 8 d. Izraelio naikintuvai numušė net 7 Sirijos naikintuvus MIG-21 t.y. daugiau kaip dešimtadalį visos tam kraštui sovietų suteiktos aviacijos. Padėtis esanti tokia bloga, kad JT generalinis sekretorius U Thant žada atšaukti savo 98 paliaubų stebėtojus. Panašūs žygis 1967 m. iššaukė "šešių dienų" karą. JAV Valstybės Sekretoriaus pavaduotojas Art. Rytų reikalams Sisco nuskrido į Maskvą ieškoti kokių nors susitarimų galimybių. Abi supervalstybės yra suinteresuotos taika, tačiau ne priešingos pusės sąlygomis. Europoje esama įtarimo, kad nors nei Maskva, nei Washingtonas tikro karo nenori, abi pusės nėra visai nepatenkintos dabartine padėtimi.

Amerikiečiams turėtų

patikti Suez kanalo uždarymas, nes dėl to sovietai negali varyti aktyvesnės politikos Indijos vandenynė. Sovietų bloko laivai su parama šiauriniame Vietnamui turi plaukti aplink visą Afriką. Sovietams, aišku, labai norisi Suez kanalo atidarymo laivininkystei, tačiau visiškai Izraelio sunaikinimas vargu ar atitiktų jų interesus. Tik Izraelio egzistencija nuvarė arabus į Maskvos glėbį. Užtat jai reikalinga Izraelio grėsmė arabams.

Patys arabai mėgsta daugiau gyventi svajonėse negu skaitytis su realybe, tiksliautariant, jie svajoja apie pergale bet kartu matydami kovos neiviltiškumą naudo-jasi okupacijos gėrybėmis. Įdomu, kad Izraelis okupuotą Vakarų Jordaniją ir Gazos sritį tvarko su buvusių Jordanijos ir Egipto pareigūnų pagalba. 13.000 jų liko savo vietose, juos prižiūri tik 240 Izraelio pareigūnų. Žodžiu, okupacijos našta Izraeliui

nėra labai sunki, tačiau ilgainiui ir tokia gali pabosti. Juk Izraelis 20% savo visų tautinių pajamų išleidžia krašto apsaugos reikalams, proporcingai dvigubai daugiau negu JAV.

Karo veiksmai kanalo zonoje kaštuoja daugiau negu ankstyvesniais mėnesiais "6 dienų" kare. Mat, jei pavyzdžiui, Egipto artilerija pradeda šaudyti iš savo pozicijų, Izraelio artilerija atsako tuo pačiu. Nuostolių padaroma ne kažin kiek, bet amunicijos išleidžiama labai daug.

Izraelio aviacija, skraidydama po priešio teritoriją, stengiasi išprovokuoti oro kautynėm arabų lėktuvus ir juos numušdami, vaizdžiai pademonstruoti Izraelio karinį pranašumą. Tie užskridimai tačiau nenuitildo arabų karinių radijo stočių. Iš Egipto arabai girdi Nasserį kalbant apie "El-Haraką" -- naują kovos roundą; Jordanijos radijas skelbia, kad Palestina greitai būsianti išvalyta nuo žydų, o Damasko radijas jau dabar

aiškina savo klausytojams, kad Izraelis yra "chalias" -- kaput.

Kol kas kariškai Izraelis yra dar žymiai pranašesnis už savo priešus. Londoniško Times bendradarbis Winston Churchill jr. neseniai samprotavo: "1967 metais arabai pralose ne tik tų metų karą. Jie tada pralaimėjo ir būsimą karą -- jei jis būtų."

Iš kitos pusės neatrodo, kad Izraeliui pasisektų savo preventyviais kariniais smūgiais pakeisti arabų mentalitetą. Pagal Der Spiegel, jei Izraelis tikisi karu laimėti taiką -- jis būsimą karą irgi jau yra pralaimėjęs. Išėitų, kad karas šiuo metu dar niekam nėra būtinai reikalingas, bet kiek jau buvo atsitikimų istorijoje, kada karas buvo pradėtas visai be rimto reikalo?!

• Amerikos Katalikų Karo Veteranų Sąjungos New Yorko padalinio konferencijoje, įvykusioje praėjusio birželio mėnesį Lake Placid,

N. Y., buvo priimta rezoliucija, kurioje JAV prezidentas ir valst. sekretorius prašomi imtis jų galioje turimų priemonių iširti padėčiai rusų okupuotoje Lietuvoje, Latvijoje bei Estijoje, sustabdyti ten vykdomą genocidą bei rusifikaciją, atstatyti tuose kraštuose valstybinio apsisprendimo laisvės bei teisės galiojimą ir diplomatiniais bei kitais taisiais būdais reikalauti, kad rusų kolonializmas tuose kraštuose būtų tučtuojau baigtas.

• Juozas Kajeckas, Lietuvos atstovas Washingtone, dr. Julius J. Bielskis, Lietuvos generalinis konsulas Kalifornijoje, dr. Petras P. Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje ir Anicetas Simutis, Lietuvos gen. konsulas New Yorke, mielai sutiko būti Amerikos lietuvių kongreso garbės komiteto nariais.

Septintasis Amerikos lietuvių kongresas įvyks darbo dienos savaitgalį De-troite. Kongreso programoje bus plačiai išgildinta Lietuvos laisvinimo reikaliai.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITE

Liepos 11 d. prezidentas Nixonas pasirašė ir pavadė paskelbti tokią proklamaciją:

1959 metų liepos 17 dieną Aštuoniasdešimt Šeštasis Kongresas savo jungtine rezoliucija leido ir pavadė skirti trečiąją liepos mėnesio savaitę Pavergtų Tautų Savaitę. Praėjo dešimts metų ir daug kas pasikeitė tarptautiniuose reikaluose. Bet vienas dalykas, kurs nepasikeitė, yra valstybinės nepriklausomybės geidimas Rytų Europoje.

Dabar, tad, aš, Richardas Nixonas, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas, skiriu šią 1969 metų liepos 13 prasidedančią savaitę Pavergtų Tautų Savaitę.

Kviečiu Amerikos Jungtinių Valstybių gyventojus minėti šią savaitę atitinkamais veiksmais ir apeigomis, ir skatinu atnaujinti savo pasišventimą aukštiesiems idealams, ant kurių mūsų valstybė buvo sukurta ir klesti, su supratimu bei užuojauta paremti visų tautų žmonių teisių nepriklausomybės ir žmogiškos laisvės siekimus.

Tam paliudyti aš čia pridedu savo ranką šią vienuoliktąją liepos dieną, tūkstantis devyni šimtai šešiasdešimt devintais mūsų Viešpaties ir šimtas devyniasdešimt ketvirtais Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės metais.

DAILY NEWS, penkia- milijoninis New Yorko dienraštis, liepos 13 sek- madienio rytą išėjo su vedamuoju, kuriame bu- vo skelbiama, kad

"1969-jų PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITE prasideda šiandien, liepos 13, ir truks iki šeštadienio, liepos 19. Pirmąją Pavergtų Tautų Savaitę paskelbė velionis pre- zidentas Dwight D. Ei- senhoweris prieš 10 me- tų. Tų minėjimų tikslas yra garsinti betkoku imanomu nepalankiu būdu faktą, kad sovietinė Rusija yra imperialisti- nė valstybė, neteisčiai ir tironiškai laikanti nelais- vėje pilną kumštį kitų tautų. Tos tautos yra Bul- garija, Čekoslovakija, Estija, rytinė Vokietija, Vengrija, Latvija, Lie- tuva, Lenkija ir Rumu- nija. Buvo ir Albanija tarp Kremliaus paver- gtųjų tautų, bet šiuo me- tu ji yra savotiška rau- donosios Kinijos pusiau- belaisvė".

Apibūdinus Kubos, Če- koslovakijos padėtį bei Brežnevo doktriną, straipsnyje sustojama ties Rumunija bei pre- zidento Nixono numato- mą apsilankymą tenai, apie kurį pareiškta:

"Mes manom, kad Nixono apsilankymas tu- rėtų sukurti tvirtą pa- skatinimą viso laisvojo pasaulio mastu sąjūdžiui prieš tolesnį Rusijos viešpatavimą pavergtosiomis tautomis".

"Beje, Pavergtųjų Eu- ropos Tautų Seimo iš- taiga yra 29 W. 57 St., New York, N.Y. 10019, o Pavergtųjų Tautų Bičiū- lių Amerikoje -- 663 Fifth Ave., New York, N.Y. 10022, jei kas pa- norėtų susisiekti su abiem tom organizaci- jom ar ben viena jų. The NEWS linki abiem gero vėjo, kaip linkėjo

HELP WANTED MALE

FOREMAN

For cold heading plant. Must be able to supervise men, products and set-ups on special products.

For Interview

CALL 313-566-4658 — TROY, MICH. 9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

JOURNEYMAN

TOOL & DIE MAKER

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance.

Day steady work.

For Interview

CALL 313-566-4658 — TROY, MICH. 9 a.m. to 5 p.m. (55-61)

Kennedžiui keliama byla

UŽ NEPRANEŠIMĄ APIE NELAIME

Kai John F. Kennedy kandidatavo į presiden- tus ir buvo išrinktas 1960 metais, Kennedy garbintojai skelbė fan- tastiškus išsakaičiavi- mus: kad Kennedy šei- mos nariai, trys vyrai -- John F., senatorius Ro- bertas F. ir Edvardas M., vienas paskui kitą, sudarys ilgą Kennedy prezidentų dinastiją. Jau- niausias jų Edvardas dar gyvas, 37 metų amžiaus.

Bet pastarų dienų tra- giškas įvykis, atrodo, bus uždaręs sen. Edvar- dui kelią į prezidentus.

Sen. Edvardas Kenne- dy buvo nuvykęs pas draugus į pobūdį prie Edgartown, Mass., kur dalyvavo ir tėla mergi- na Mary Jo Kopechne,

anksčiau dirbusi nužy- dyto Roberto Kennedy vajuos metu. Ji, diena anksčiau, su penketa ki- tų merginų, atvyko irgi į Edgartown miestelį. Vi- sa ta Washingtono gru- pelė su draugais mau- dėsi ir pramogavo.

Prisisvečiavę ir prisilinksminę, atėjus vi- durnakčiui liepos 18 d., sen. Edwardas grįžo au- tomobiliu nakvynei ne į savo namus toliau Hy- anis Port, bet į Edgar- towną kur jis ir ta mer- gina buvo apsisostę, tik ne tame pačiame vieš- butyje.

Nakties metu važiuo- jant, reikėjo pervažiuoti

iš mažesnės salos į kitą, per upelį nutiestu pras- tos statybos mediniu siauru tiltu be užtvartų šonuose. Automobilis, kurį vairavo sen. Ken- nedy, nuo tilto nusiri- to į upelį ir apsivertė. Kennedy pats pajėgė išlysti iš automobilio ir liko gyvas, bet mergi- nos nepajėgė išgelbėti ir ji prigirė.

Matomai susimaišęs ir pribijodamas, kad ne- kiltų skandalas dėl va- žiavimo su mergina, sen. Edvardas Kenne- dy tik praėjus devynioms valandoms pranešė po- licijai apie nelaimę.

Ištraukus iš upelio au- tomobilį ir merginos la- voną, policija pripažino, kad buvo tiesioginė au- tomobilio nelaimė dėl nak- ties ir tilto siaurumo, ir kad mergina mirė nuo prigėrimo. Tačiau poli- cija pareiškė nepasiten- kinimą ir tęsia tyrinėjim- mus, kodėl senatorius apie nelaimę nepranešė tuoju, kaip paprastai da- roma, jeigu kas išlieka gyvas.

Senatorius tame savo senesnių draugų ir vieš- nių pobūvyje buvo besa- vo žmonos.

Laikraščiai jau paste- bėjo, kad nors sen. Ken- nedy išliko nesužeistas, bet toks įvykis jo politi- škai karjerai galės skau- džiai atsiliepti.

(kks)

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVICIUS

SKAITYTOJŲ POLINKIAI

Pasakodamas Dirvos skaitytojams apie lietu- viškos knygos platinimą Australijoje, plačiau buvau sustojęs ties man geriau žinoma tų knygų platinto- ja p. E. Reisoniene. Ši dar Lietuvoje aukštąjį moks- lą baigusi teisininkė, kiek tik prisimenu, visada ei- na į "pirmą ugnį" tose socialinės ir kultūrinės veik- los srityse, kuriose reikalauja pasiaukojimo ir sun- kaus nedėkingo darbo. Tačiau E. Reisonienė sava- noriškuose darbų dirvonuose visada išaria tiesias ir galias vagas. Gal dėl to jos darbo derlius pasigėrė- tinai vešlus.

Pasikalbėjimuose su šia energinga lietuviškos knygos platintoja kaip tik ir paryškėjo kaip kurie Aus- tralijos lietuvių polinkiai lietuviškos knygos atžvil- giu.

Nors neįmanoma nubrėžti aiškios linijos ir drąsiai pasakyti, ką Australijos lietuviai mėgsta ir ko nemėgsta skaityti, tačiau jų polinkiai vistiek ver- ti dėmesio. Australijos lietuviai nevengia lietuviš- kos knygos, tačiau didelę jų dalis į knygą žiūri, kaip į liuksusą, kaip į pasiskandinimą ar savo išgrąžinto namo priemiestį papuošimą. Jis, tarp kita, nelabai norėjo skirti kelių dolerių lietuviškai knygai tol, kol jo namuose ir aplink namus dar ne viskas buvo įrengta pagal jo norus ir planus.

Gražiam namui reikalinga ir gražių knygų: jaučiamas stipresnis palinkimas įprabanginius lei- dinius, į puošnius albumus ar pakankamai gražiai iliustruotas knygas su patraukliais Lietuvos vaiz- dais. Bendras palinkimas į iliustracijas yra negin- čijamas. Turinys tarsi antros eilės klausimas, ne- žiūrint kokios rūšies veiklas bebūtų.

Beveik kiekvienas Australijos lietuvis nori tu- rėti savo namuose žodyną, ypač lietuviškai anglišką ar angliškai lietuvišką.

Dabartinė tremtinių karta jau yra pasinėjusi prisiminimuose. Knygos, kuriose liečiama netoli- ma praeitis, Australijos lietuviui darosi labai mie- los. Geros atsiminimų knygos lengvai suranda ke- lią į jo namus. Kitų atkurtuose prisiminimuose, jis, atrodo, ieško pats savęs, savo išgyvenimų pa- stiprinimo, savo kančių paryškinimo. Tas pats ne- tolimos praeities išgyvenimų netarpiškumas veda jį ir prie tų knygų, kuriose gvildenami politiniai susikryžjavimai, glaudžiau susiję su raudonuoju tvanu.

Norėdamas pasiskandinanti beletristika, jis šios rūšies kūrinius priverstas pirkti aklai, nes Australi- jos lietuvių spauda tų kūrinių nenagrinėja, nere- cenzuoja.

Studijuojančio jaunimo tik labai nedidelė dalis domisi lietuviška knyga. Jiems kliudo ribotas jų kalbos aruodas. Tų žodžių, kuriuos jie naudoja kas- dieniniam gyvenime, knygai nepakana. Daug leng- viau jaunimas pasiekiamas su angliška knyga apie Lietuvą. Tačiau ir ją jis paskaito tik tada, kai tė- vai į rankas paduoda. Pats neieško jos.

Savaitgalio mokyklas belanką vaikai, tėvams ir mokytojams sutartinai dirbant, domisi jų amžiui tinkamom vaikiškom knygelėm, tačiau jos jiems vistiek nepajėgia atstoti "komikų". Mano jau mi- nėta p. Reisonienė šeimos ir švietimo metais ra- gina tėvus, kad jie iš mažens pratintų savo vaikus pamilti lietuviškas knygas ir kad jie padėtų vai- kams susidaryti tų knygų knygynėlius. Knygynėliai turėtų augti kartu su vaikais ir būti tų vaikų gyveni- mo dalis. Deja, atrodo, kad p. Reisonienės karas dėl lietuviškos knygos bent Australijoje bus vieno karei- vio karas.

● ALB KRAŠTO GARBĖS TEISMAS šiuo metu svarsto bylą, kuri iškilo ryšium su dviejų apylinkės valdybų atsiradimu Sydnejuje (žūr. Dirva Nr. 43 iš 30.5-69). Tai rimta byla, atsiradusi dėl nerimty- pažidūrų į bendruomeninius reikalus. Šiandien jau nesvarbu, kaip byla išsprendžiama ir kuri valdyba bus pripažinta teisėta, nes spren- dimas negalės pašalinti kartėlio ir susikirtusių veikėjų nesusodins prie bendro stalo.

● IEVOS POCIENĖS SKULPTŪRŲ paroda, kuri buvo neseniai surengta Adelaidėje, turėjo užpelnytai didelį pasisekimą. Ją ypač palankiai aprašė penki meno kritikai, beveik vieningai pripažinda- mi, kad tai geriausi skulptūros kūriniai, kokius Adelaidėje teko ma- tyti. Parodos metu buvo nupirka 13 skulptūrų, tai beveik pusė iš- statytų kūrinių.

● KRAŠTO VALDYBA savo paskutiniame posėdy nutarė susi- siekti su JAV lietuvių solistais (S. Baru ir A. Stempužiene) ir kviešti juos gastrolėms Australijoje.

● ADELAIDĖS ATEITININKAI SENDRAUGIAI jau nuo 1955 metų nuolat čia rengia Literatūros, Dainos ir Muzikos Vakarus. Š.m. liepos 12 dieną jau buvo surengta dešimtas vakaras. Šių vaka- rų programai rengėjai visada pasistengia sutelkti pačias stipriaus- sias kultūrinės pajėgas ir vakarai tampa maloniais pragiedruliais tautinės dvasios puoselėjime.

● ANTANAS ŠIMKUS, buvęs Lietuvos prekybinio laivyno "Šiaulių" laivo kapitonas, dabar besitenkinęs 2-jo laivo karininko pozicija, šiomis dienomis, jo laivui plaukus į Adelaidės uostą, vie- šėjo pas vietos lietuvių. Čia jį savo globon buvo pasiėmę seni bi- čiuliai Juozas Lapšys, Liudas Martinkus, Mečys Rudzenskas ir S. Marcinkienė. Kadangi šią žinutę Antano Šimkaus šeima, gyvenanti New Yorke, skaitys greičiau, negu pats Šimkus sugrįš iš savo įpras- tinės kelionės USA - Australija - Meksika -- USA, bičiuliai jau da- bar siunčia linkėjimus ponai Šimkinei, o Marcinkienė prašo pa- sveikinti ir jos krikštą Rimgaudą.

● MARTYNAS DECKYS, žinomas Australijos lietuvis stalo tenisininkas šiomis dienomis išvyko į JAV ir pas savo artimuo- sius numato viešėti net devynis mėnesius. Stalo teniso mėgėjai galėtų išbandyti savo jėgas su "australioku" Deckiu. O mažąją raketę jis tikrai valdo gerai.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — SITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

KVIETIMAS Į ALT KONGRESĄ

Amerikos Lietuvių Taryba 1969 m. rugpiūčio 30, 31 ir rugsėjo 1-mą d.d. šaukia Detroit, Statler Hilton viešbutyje Septintąjį Amerikos Lietuvių Kongresą, kurio tikslas yra pademonstruoti mūsų vieningą nusistatymą kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo ir jos nepriklausomybės atstatymo.

Šiais metais daugeliui naujųjų Amerikos ateivių sukanka 20 metų nuo atvykimo Amerikon. Daugeliui sueina 25 metai nuo pasitraukimo iš Tėvynės. Tų sukakčių proga būtų naudinga pažvelgti į praėjusius mūsų veiklos metus ir panagrinėti nueitą kelią. Kongreso tikslas būtų pasigėrėti atliktais žygiais ir pasidžiaugti laimėjimais. Kartu reiktų apžvelgti ir nepasiekimus bei paieškoti gairių ateities veiklai.

Didžiausias Amerikos Lietuvių organizacijos apjungusi Amerikos Lietuvių Taryba šiais metais atsisotja prie plačių darbo dirvonų be kelių savo tradicinių, ilgus metus organizacijai vadovavusių veikėjų. Didelė našta užgula mūsų pečius. Nuolatinės pastangos budėti Lietuvos bylos sargyboje reikalauja visų likusių jėgų apjungimo. Į ALTos darbus reiktų įjungti daugiau patriotinio jaunimo.

Tik bėkompromisinė kova už pagrindines žmogaus ir tautų teises greičiau atneš komunistinės vergijos panaikinimą ir mūsų tautos laisvę. Todėl ALT valdybos vardu kreipiuisi į visus jus ir kviečiu dalyvauti Detroito kongrese. Prašau raginti savo apylinkės organizacijas, skyrius ir kuopas siųsti atstovus kongresan. Prašau patiekti sumanymų ir pageidavimų kongreso sėkmingesniai pravedimui bei tolimesnei ALT veiklai. Kongresas turėtų parodyti, kad Amerikos lietuvių nusistatymas siekti savo kraštui Laisvės, nėra pasikeitęs, kad Amerikos lietuviai nepavargo ir nepakriko, kad tam šventam tikslui visi vieningai dirba, nežiūrėdami pažiūrų skirtumo ar pasitaikančių nesutarimų metodų klausimuose.

Atstovų rinkimams yra nustatytos tokios taisyklės:

- a) dalyvauja visi Amerikos Lietuvių Tarybos centro nariai,
- b) centrinės, bendrinės organizacijos siunčia po 6 atstovus,
- c) ALT skyriai bei organizacijų bendrieji komitetai atskirose vietovėse siunčia po 6 atstovus,
- d) vietinės draugijos, klubai, kuopos bei skyriai siunčia po 1 atstovą nuo kiekvienų 10 narių,
- e) laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo programos siunčia po 3 atstovus.

Kongrese dalyvauti kviečiami ir svečiai -- visa patriotinė lietuvių visuomenė.

Reiškiu ALT valdybos padėką visiems talkininkams, sėkmingai dirbantiems mums visiems reikšmingą ir svarbų darbą. Valdyba giliai vertina jų atsidavimą ir patangas bei reiškia viltį, kad tas bendras darbas anksčiau ar vėliau prisidės prie mūsų tikslų įgyvendinimo -- Laisvos Lietuvos atstatymo.

EUGENIJUS BARTKUS, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

J. Tumo-Vaižganto sukaktis

Jau pasirodė Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Centro Valdybos leidžiamas biuletenis "Pranešėjas" antras numeris, skelbiantis lietuvių šeimoms ir suaktyviniams Juozo Tumo-Vaižganto metus, nuo kurio gimimo šiemet rugsėjo mėnesį sueina šimtas metų. Ta proga "Pranešėjas", kreipdamas dėmesį į Vaižgantą kaip spaudos darbuotoją, lietuvių žurnalistų sąjungos garbės narį tarp kitko rašo: "Taigi, savo didįjį pirmtaką, mūsų spaudos

pionierių ir darbuotoją Juozą Tumą - Vaižgantą mes, jo palikuonys, šiemet turėtume kaip reikiant paminėti iškeliant aiškstėn jo nuopelnus mūsų spaudai paskirai ir mūsų kultūrai apšvietimui. Juozas Tumas Vaižgantas buvo didelė asmenybė visai lietuvių tautai, nes jo visos gyvenimo ir veikimo tikslas buvo -- lietuvių tautinės sąmonės gaivinimas ir tautinės kultūros ugdymas. Anais laikais lietuviai veikėjai buvo idealistai, pir-

mon vieton statydavo tautos reikalus, o tik paskui savo ar giminių. Todėl ir Vaižgantas, nors tėviškę visa širdimi mylėjo, bet, kai broliis dėl ištrėnimo už lietuvių į tolimą Rusiją prarado savo tėviškės ūkį, Vaižgantas neturėjo pinigų apmokėti skolas ir brolii sušelpiti, ūkį išgelbėti, nes jis visus savo pinigus išleisdavo lietuvių spaudiniam.

Vaižgantas -- su Aušra atbudęs, anot autoriaus A. Merklio, kuris tokia antrašte pradeda Vaižganto monografijos I-ą tomą, keliaudamas gyvenimo keliu žadinokitus iš miego, kėlė, budino, pats kovojo už lietuvių tautos teises ir kitus ragino kovoti, pats rašė į lietuviškus laikraščius, juos redagavo ir kitus kvietė rašyti.

Tumas - Vaižgantas varė platų kultūrinio gyvenimo barą. Jis spaudoje rašė apie mūsų švietimą, meną, ūkį, visuomenės ir politikos dalykus. Recenzuoja kiekvieną žymesnį mūsų literatūros veikalą, gyvaisiais veikėjais ir jų darbais džiaugiasi, naujuosius entuziastingai sutinka, o mirusius geru žodžiu palydi, jų nuopelnus iškelia. Jis buvo ne vien publicistas, rašytojas, bet ir nepaprastas organizatorius. Redaguodamas tai vieną, tai kitą laikraštį lengvai surasdavo geriausių bendradarbių, leidimui lėšų, naujų ir jaunų korespondentų, pamatęs talentą kuriai nors sričiai, kalbindavo dirbti, lavintis ir traukdavo į bendradarbių eiles.

Vaižganto plačius kultūrinio darbo barus jo monografijoje autorius trumpai taip apibūdina: "Apsikrovęs ligi kaklo redakciniais ir administraciniais darbais, kun. J. Tumas dar suranda energijos ir laiko kitokiems darbams. Jis negali pasitenkinti vienu kabinetiniu darbu, jam per ankšta ir tvanku užsidaryti vien redakcijos kambaryje, jis veržiasi į visuomenę, į pilkają minią. Kun. J. Tumas energingas Vilniaus lietuvių visuomenės veikėjas, nepamainomas jų draugijų narys, jis dalyvauja dr. J. Basanavičiaus 1907 m. įsteigtoje Lietuvių Mokslo Draugijoje, tos draugijos valdybos narys, taip pat Lietuvių Dailės Draugijoje, lanko jos parodas, rašo apie jas ilgiausias recenzijas "Viltyje". Jis stengiasi Vilniaus lietuvių visuomenę sudominti lietuvių dailės, sukelti joje entuziastišką lietuviškosios kultūros meilę. Be to, kun. J. Tumas buvo Susisėlpimo ir Rūtos draugijų narys. Toms draugijoms jis teikdavo ne tik moralės, bet ir materialės paramos...

Kun. J. Tumas gerbė svetimas nuomones ir buvo didis tolerantas, tačiau jis griežtai laikydavosi savo tautiškųjų principų ir niekuomet dėl jų nenusileisdavo..." Juozas Tumas - Vaižgantas asmenybė itin brangi Neo-Lithuania korporacijai, kurios pirmuoju garbės nariu jis buvo išrinktas ir tauti-

Dr. Petro Vileišio iniciatyva Waterbury, Conn., prie greitkelio Rt. 8 pastatyta iškaba, kurioje skelbiamas reikalavimas laisvės Lietuvai ir kitoms pavergtoms tautoms.

• Dr. Petras Vileišis išsiriūpino vietą prie vieno viešo kelio Connecticut valstybėje ir savo lėšomis pastatydino joje lentą su keleiviams ryškiai regimais įrašais: "WE DEMAND FREEDOM FOR LITHUANIA AND ALL CAPTIVE NATIONS! AMERICA BEWARE! COMMUNISM PROMOTES WARS, RIOTS, SLAVERY!" Parašas -- "American Lithuanian Community, Inc."

Vlikas, iš anksto painfor, muotas apie tą sumanymą, pareiškė savo pritarimą įrašų turiniui ir padėjo dr. Vileišiui už vertingą iniciatyvą.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS PAPILDYMŲ TOMAS ATIDUOTAS RIŠYKLAI

Baigia muosius darbus buvo šiek tiek sutrukdžiusi LE leidėjo J. Kapočiaus liga. Šiuo metu jis jau paliko ligoninę, gydytojo priežiūroje sveiksta namuose ir rūpinasi LE leidyklos darbais, tarp kurių svarbiausias yra lituanistinė enciklopedija anglų kalba.

Lietuvių Enciklopedijos papildymu (36-sis) tomas jau baigtas spausdinti ir atiduotas rišyklon; skaitytojus pasieks maždaug po mėnesio.

Lietuvių Enciklopedijos paskutinis -- papildymų -- tomas yra tokios pat apimties, kaip buvo paprastai (544 psl.). Jo paskirtis dviguba: ir atnaujinti enciklopediją nauja medžiaga, ir, kiek galint, išlyginti jos spragas bei paklaidas, kurių buvo sunku išvengti šį didelį darbą dirbant išsivinėse sąlygose. Todėl papildymų tomas sudaro neat-siejamą viso LE leidinio da-

ninkams, kurių steigėjų ir nuolatinio idėjų skleidėjų jis buvo, apie ką pats sako teisingai užmetimams: "aš katalikas, tautininkas, kultūrtregeris dr. J. Basanavičiaus tradicijų. Toks buvau per visą amžių ir į pabaigą man nebepatogu virsti socialistu ar krikščionių demokratu... Ir viso mano gyvenimo tendencija -- tiesti tiltą tarp vieno ir kito krypsnio inteligentų -- yra davę, aš tai matau dažnai geresnių rezultatų, negu šalinimas..." (316 psl.)

Taigi, J. Tumas - Vaižgantas yra vienas iš pirmųjų aktyviųjų tautininkų pavyzdžių, tautiškųjų tradicijų gaivintojų, kūrėjų, ideologinių paskaitininkų ir todėl jo gimimo sukaktis mums labai reikšminga ir prisimin-tina.

E. Čekienė

Į: kas prenumeravo LE, turi pasirūpinti ir šio paskutiniojo tomo įsigijimu.

Norint turimą medžiagą aprėpti vienu tomu, rinkta glausčiaus ir eilučių skaičius puslapyje padidintas, negu ankstesniuose tomuose, todėl šiame tome duota labai daug medžiagos. Kas liečia biografijas, įvedami nauji vardai, iškilę čia ir tėvynėje. Kitų biografijos papildytos bent svarbiausiais naujais duomenimis.

Patikslinamos biografijos likusiųjų Lietuvoje, apie kuriuos savo laiku stokota tikslėsnų žinių. Be to, papildomai duodamos ir pirmųjų raidžių, A ir B, Lietuvos vietovės, nes ten jos buvo nepatenkinamai duotos. Panaudoti ir tie lituanistiniai straipsniai (Z. Ivinskio, A. Salio, kun. R. Krasausko, prel. P. Jatulio ir kt.), kurie atitinkamuose tomuose buvo per vėlai gauti.

ŠIS BEI TAS

• Čarlį įskelbiant Valijos prinču, tame Anglijos krašte šiek tiek drumstėsi nuotaikos, net sprogdintos bombos. Valijos gyventojai veišiai turi ir savo skirtingą kalbą, kuri tolydžio nyksta. Dar prieš 100 metų maždaug visi kalbėjo veišiškai, dabar vos kas ketvirtas. Yra nemaža patriotų, mėginančių tą nykimą sulaukyti. Pvz., kasmet Valijoje ruošiami festivaliai, kur vyksta poetų varžybos -- iškilmingai pagerbiamas vis naujas "bardas" -- dainius. Tuo būdu iškeliamas savo kalbos poetinis grožis. Ir visuomenė tam poetui teikia aukščiausią garbę -- jokia sėkminga ar pelninga profesija neprilygsta.

Ar nebūtų prasminga ir mums kasmet panašų festivalį rengti -- kalbos grožio populiarinimo ir apskritai tautinio ugdymo tikslu? Juk mūsų kalbos poetinis skambumas tikrai vertas pagarbos. Tokios poezinės varžybos prijungtinės prie teatro festivalių arba žymių seimų bei kongresų: būtų įdomus ir labai reikšmingas kultūrinis priedas.

• Subolševikintoje Lietuvoje pagal Komunistų partijos liniją visai vengiama žodžio tauta. Pavergėjai gudriai išmano, kokią mistinę galią turi šis žodis kiekvienam doram lietuviui. Atgimimo veikėjai, Aušros ir Varpo didžiūnai -- kaip milžinai priklėdė mūsų tautą gyvenimui ir laisvei! Tautos žodis pabrėžė sąmoningumą, atsiri-bant nuo lenkų ir rusų ir siekiant atskiro valstybės. Netrukus savanoriai neitiktina drąsa stoji prieš daug stipresnius priešus ir -- laimėjo! tautai laisvę! Paskui per 20 metų tauta kūrėsi laimingą buitį, darydama tiesiog stebuklingą pažangą ir pelnė Lietuvai garbės vėliavą. Todėl Maskva šiandien smaugia tą žodį -- tauta, nes jis tebereiškia lietuviui laisvę, tiesą, savarankumą ir žmogišką laimę. Vietoje tautos okupantai įvedė -- naciją. Koks tai neskanus, beveik blogareikšmis, lyg įkyrus piktargis parazitai! Žinoma, kas gi iš lietuvių dar aukotųsi arba idealistiškai kovotų dėl nacijos?

• Iš tikrųjų, kodėl mes lig šiol neturime platesnio masto grožinio veikalų, kuris ryškiai atvaizduotų tuos dramatiškus įvykius -- kaip Maskvos bolševikai sužlugdė Lietuvą? Tokia mintis kilo, skaitant Mary Borden romaną "Catspaw". Čia tiksliai, vaizdingai ir šiuo nuoseklumu nupiešta, kaip bolševikai "tartum taikiu būdu", t.y. ne karu, pagrobė valstybę. Įvykiai vyksta Vid. Europoje (maždaug Čekoslovakija). Smulkiai nupiešiama, kaip perimamas visas valstybės aparatas, padedant vietos naiviams patriotams. Viskas daroma labai pasalingai, viską ruošiant, numatant, detalizuojant ir ypač -- pasinaudojant vietos patriotų psichologinėm silpnybėm. Žyniam antinacui kunigui sufabrikuojama byla, tam tikrais vaisiais palaužiami nervai -- priverčiamas "prisipažinti"... Gi žymiausias politikas patriotas, kai pamato pats padėjęs tėvynę atiduoti į budelių rankas -- nusižudo... Knyga įsiskaitytina itin mūsų naiviams visuomenininkams.

• Neseniai skaičiau žymaus mokslininko, Times kolumnisto J. S. Bengelsdorf straipsnį, kur išskaičiuojama ilga eilė meno ir mokslo žmonių, kuriais Amerika praturto dėl Hitlerio ir Musolinio režimo Europoje, kai daug rašytojų, muzikų, chemikų, matematikų ir kt. atbėgo šiapus Atlanto. Betgi, kaip įprasta, čia visai neprigretinama pabėgėlių nuo Stalino režimo, nors jų tarpe irgi būta, rodos, nemažų talentų. Tad mūsų jauniems akademikams pritiktų panašų sąrašą sudaryti ir Amerikos spaudoje įskelbti: kurio mokslo ir meno atstovai iš Lietuvos buvo čia atvyti nuo komunistų teroro ir savo darbais praturtino Amerikos kultūrą? Regis, susidarytų netrumpa eilė tokių pavardžių (dalis jau mirė).

• Technikos žodis rašo (po sėkmingos mūsų jaunimo mokslinių darbų parodos): "Tokios parodos neturėtų ribotis vien technikos darbais. Yra jaunuolių, kurie linkę filosofijai, daili, žodžiui, muzikai, poezijai ir kt. ... Jiems turi būti leidžiama pasirodyti. Visos mokslo ir meno šakos mums praturtina, todėl ir vienodos progos pasireikšimui turi būti duodamos".

Šventa tiesa. Reikia tik, kad atitinkamos organizacijos imtųsi savo srities mėgėjus jaunuolius globoti, pvz., kasmet jų pasirodymus rengti. Tesivaržo jauni poetai ar feljetonistai, tesiginėja su-ėję geltonsnapių filosofai ar visuomenininkai, taip pat iš pat jaunumės tesugdo politikai (šių mums ypač dar bus reikalinga). Gal ir LB apylinkės galėtų panašius dalykus organizuoti. Jaunų muzikų pasirodymus surengia atskirų studijų vienetai, vaidybą šiek tiek išmėgina lit. mokyklos (Kalėdų Eglutė ir k.), bet kitos sritys tokių paskatų labai trūksta.

SKIRPSTAS

KLUMPAKOJIS SU PONIA GILTINE ANT BEDUGNĖS KRAŠTO (2)

Žodis apie lietuvišką toleranciją praeity ir šiandien

IDEOLOGINIAI BUNKERIAI

Tolerancija yra svetimos nuomonės pakanta ir ne tik pakanta, bet ir gerbimas. Humaniškai ir, sakyčiau, džentelmeniškai galvojant, rodos neturėtų būti sunku savo principų vertinimą suderinti su svetimos nuomonės pakanta, tačiau kol kas mūsųose tai vargiai pasiekama svajonė. Visais laikais mes buvome ir šiandien tebesame pasaulėžiūrų, tikėjimų, politinių srovių bei ideologijų karšti mėgėjai, gynėjai ir puoselėtojai ir netgi, sakyčiau, savo principų ištikimi vergai. Mes esame giliai apsikasę savo ideologijų bunkeriuose, atkakliai atsisaukome juos gindami ir aršiai puolame svetimas pozicijas, svaigindamiesi "mūšio" malonumais, lyg narkotikais. Ir blogiausia tai, kad kautynių įsiaištrinime mes net ir paliaubas pamirštame. Prezidentas Dr. K. Grinius, didelis tolerantas ir kilnios dvasios lietuvis patriotas, anais metais pasiūlė tremtiniams pasiskelbti paliaubas, tačiau jo balsas nuaidėjo dykumoje. Pro partinių bilietą ar ideologinius akinius mes dažnai ir lietuvių nebeatome...

RECEPTAS LIGAI GYDYTI

Klausantis tos savitarpio piautynių kakafo-nijos man visada kyla grėsmingas klausimas: ar metas mums laužytis šonkaulius, kai Lietuva ir lietuvių tautapastatytą ant bedugnės krašto? Ar tai nėra šokimas pakeltojo suponia Giltine,

lyg mes būtume apsiriję LSD tabletėmis? Krašte raudonoji meška glamžo lietuvių savo glėbyje ir apsvaiginusi stengiasi jį nustumti į istorijos užmarštį; tremtyje visos pasaulio tautos, kur tik lietuvis prisiglaudė, stengiasi ko greičiausiai mus suvirškinti, kad lietuvių nė kvapo nebeliktų, jau nebekalbant apie Sibirą kur daug tūkstančių mūsų brolių paguldė savo kaulus ir dar daug jų ir šiandien tebemerdi. Mūsų nesantaikos klumpakojų džiaugiasi mūsų priešai trindami rankas, nes kodėlgi nesidžiaugti, jei saužudžių kraujas gali patręsti okupantų arba tautų, kurios mus priglaidė, tautinę dirvą?

Juk mes pageidaujame tik kaip medžiaga svetimųjų galybės auginti. Lietuvos istorijos rodyklė artėja prie 12 valandos nakties: išmušus vidunakčio valandai, lietuvių tautos balsas šioje planetoje gali amžinai nutilti. Juk buvo paskutinieji jotvingiai ir paskutinieji prūsai, ar mums likimas nelėmė būti paskutiniais lietuviams? Man rodos, kad šiandien turime labai rimtų duomenų tam klau-

simui statyti ir daryti tam tikroms išvadoms. Lietuvių tautos likimas, be abejo, pareis nuo tarptautinių įvykių raidos, tatau mes žinome ir nekantriai tų įvykių laukiame, tačiau mes nepakankamai giliai įsisąmoniname tą mintį, kad lietuvių tautos likimas labai daug pareis ir nuo mūsų pačių sugebėjimų dirbti vieningai. Tarptautiniuose įvykiuose mūsų balsas ne ką tegali nusverti, tačiau

Vyt. Alantas

mūsų savitarpio santara bei santvarda gali daug prisidėti prie mūsų tautos likimo pakrypimo vienokia ar kitokia linkme. Deja, mes į tą aplinkybę kreipiame per mažą dėmesio. Dabartinio Lietuvos istorinio momento supratimas bei mirtino tautai pavojaus įsisavinimas, man rodos turėtų labai ir labai atšaldyti mūsų savitarpio nesantaikos įkarštį. Kai tauta yra priversta šokti pakeltkojį su ponio Giltine ant prarajos krašto, ar ne nusikaltimas, ir ar ne savęs žeminimasis persiimti psichologija anų keturkojų, kurie nesiliauja piovęsi viename maiše? Kitaip sakant, ar nebus pats metas pasiskelbti paliaubas ir nuodugnai išvaldyti savo smegenines nuo nuodingų dujų? Žinoma, nėra ko viltis, kad tokia profilaktika per naktį atvėsintų mūsų temperamentus, tačiau didžiojo pavojaus akivaizdoje mums vis dėlto reikėtų atsiminti mūsų žmonių išmintį, kad be vienybės nėra galybės, kad daug vežimų didelį kalną nuveža, kad virbas lūžta, bet virbų šlutos nelūžta...

Taigi, dairydamiesi uolos, už kurios mes visi galėtume užsikabinti, mes ir atsimename ypatingą šių dienų Lietuvos istorinę būklę. Kad mūsų savitarpio santykiai sušvelnėtų, mūsų politinių, ideologinių bei kultūrinių kautynių tonas turėtų keistis tautos vardan. Aplamai imant, lietuvių charakteris reikalingas gilesnių ir nuodugnesnių reformų, bet tai pareikalauja daug laiko, o isto-

rijos ratas nestovi vietoje. Didžiojo pavojaus akivaizdoje mums reikėtų gilesnių meditacijų, sakyčiau, lietuviškų kolekcijų, nes klumpakojis su ponio Giltine ant bedugnės krašto gali mums baigtis fatališkai.

PAMASTYKIM SUSĖDĘ ANT PRARAJOS KRANTO

Gal būtų, tūlam Dievas yra miręs, daug kam diktatūros yra mirusios, ne vienam ir komunizmas jau neša sušvinkusiu lauvonu, daug kam ir demokratijos sunkiai serga, pagaliau, ir visoki egzistencializmai jau tapo atgyvenomis, betgi tauta, jos meilė, žodžiu, patriotizmas liko gyvas kaip buvęs ir dar net sustiprėjo po karo. Nemanau, kad ir mes turėtume pasukti kitu keliu: tauta mums buvo, yra ir be abejo liks tas inkaras už kurio turime tvirtai laikytis. Tautos vardan mums reikia rasti ne tik bendrą savitarpio kalbą, bet ir lietuviško solidarumo bei kompromiso dvasią ir tradicinę lietuvišką talką. Tauta, lietuviybė ir Lietuva -- mūsų visų bendras, videntelis ir nepajudinamas pagrindas! Mes galime išpažinti įvairias ideologijas, galime puoselėti visokias politines socialines ar kurias kitas pasaulėžiūras, pagaliau, galime melstis ir įvairiems dievams, tačiau turėtume vengti pagrindinės klaidos, būtent tos, kad mūsų galybė glūdi neapykantos persunktoje minčių įvairybėje; mūsų galybė įvairybėje reikšis tik tada, kai mes jausimės įsipareigoję krauti išteklius į vieną lietuvišką aruodą, nors prie jo prieisime individualiai iš įvairių pusių. Ir upių upeliai suteka į vieną didelę upę, nors jie teka įviriomis kryptimis ir per įvairių klimato zonas.

Man sako: Lietuvos vadavimas yra politinis darbas! Bet juk tai yra

ne tik politinis, bet ir kultūrinis, moralinis, sąžininis, asmeninis, visuomeninis, organizacinis, ir visoks kitoks darbas! Susirūpinimas Lietuvos likimu yra susirūpinimas kiekvieno iš mūsų savo paties likimu. Juk ar ne mes esame -- Lietuva?

Atplyšę arba, teisingiau sakant, atplėšti nuo tautos kamieno ir išblaškyti tremties klystkeliuose mes pasimetėme ir sunegalavome sunkia išdidybės, neklaidingumo, savimylės liga ir ypačiai susiniekinimo manija. Mus negailestingai blaško išcentrinę jų verpetai. Gal būtų, kaip tik dėl to ir iš mūsų žodyno dingio užuominės apie lietuvių meilę lietuviui. Sąmoningais lietuviams mes atgimėme Aušros gadynėje, tačiau išlikti geru, Lietuvos istorinį momentą bei aktualiuosius jos reikalus suprantančiu lietuviu, ypačiai tokiu lietuviu, kuris sugebėtų žengti su savo broliais žingsnis žingsninį didįjį tikslą, kuris sutramdytų savo aistrų aistreles bendrosios santarmės vardan, kuris pripažintų kolektyvo primatą ir sutiktų jo naudai paaukoti bent dalį savo "suvereniteto", sakau, būti tokiu lietuviu reikia nuolatinių pastangų ir pastovaus atsinaujinimo prie lietuvių tautos šaltinių.

Galimas dalykas, kad ką nors neapkęsti yra žmogaus prigimties būtenybė, nežinau, tačiau kalbant apie mūsų savitarpio santykius, reikėtų atsiminti, kad jei jau žmogui yra būtina ką nors neapkęsti, tai lietuviui šiuo atveju tikrai neturėtų trūkti neapykantos objektų: užuot sivilinę akis savo broliui lietuvis galėtų savo neapykantos rezervuarus išlieti jo tautai pražūti nesąčiam priešui ant galvos. Reikia dar čia ir tai pastebėti, kad jei neapykanta savitarpio santykiuose yra nuodingos dujos nuodijančios bro-

lystės ryšius, tai neapykanta išoriniam priešui kartais gali įkvėpti žmogų didvyriškiems žygiams atlikti, nors neapykanta dėl neapykantos yra ne kas kita, kaip gryna zoologinės prigimties išdava.

Taigi, gerbiamieji, yra pats metas nutraukti klumpakojį su ponio Giltine ir, susėdus ant prarajos krašto, rimtai ir šaltai pakalbėti apie vienybės reikalus bei brolystės ryšius, kuriuos mes pamiršome. Atrodo, būsiant tiksliau sia baigti mūsų šių dienų būklės apmąstymus žodžiais šv. Pauliaus, kuris mokė pilypiečius nieko nedaryti dėl tuščios garbės, bet daryti "dėl nuolankumo laikydami vienas kitą vyresniu už save ir žiūrėdami kiekvienas ne to, kas jam nau-dinga, bet kas kitiems". (Pilyp. 2.3-5).

RED. PASTABA.
Šis straipsnis buvo paskelbtas birželio mėn. žurnale "Laiskai Lietuviams". Čia skelbiama autoriaus kiek papildyta ir vietomis perredaguota versija.

HELP WANTED MALE

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

CIM X
TAPE MILL
MILL
UNIVERSAL
GRINDER
TURRET LATHE
TRACER LATHE

54 HOUR WEEK
NIGHT PREMIUM PLUS
LIBERAL FRINGE BENEFITS

Parker-Majestic, Inc.

147 JOS. CAMPAU (at River)
DETROIT, MICH.

(50-59)

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(10)

Pajūris buvo tuščias. Iš pradžių jie jojo smėlėtu, kopingu pakraščiu, bet pajodus tolėliau ėmė ryskėti kelio provėžos. Šventaragis nustebo ir paklausė Tautvilą, kas tuo keliu važinėjas.

-- Misininkai, amatininkai, naujakuriai, gali juos kaip nori pavadinti. Čia Livonijos sausumos kelias į Prūsiją...

Šventaragiui ir jo bičiuliams tai buvo naujiena: jie manė, kad Ryga susisiečia su Vakaraais tik jūros keliu.

-- Tas pajūrio kelias vokiečiams pavojingas, -- aiškino toliau Tautvilas. -- Nors žemaičiai neturi pajūryje išstatę nuolatinių sargybų, bet kartais keliauninkus vis tiek užpuola ir sunaikina. Šiuo keliu ordino kariauna žygiuoja puldinėti žemaičių ir kurušų. Prūsijos kryžiuočiai broliai kartais pakraščiu atžygiuoja į Rygą padėti kalavijuočiams. Mano tėvas sako, kad magistras noris žemaičius visiškai atstumti nuo jūros, idant susisiekimas pajūriu būtų vokiečiams saugus.

Bejodami toliau, jie užtiko miškingoje vietoje kažkokių pakeleivių stovyklą. Tarp medžių buvo sustatyti dviračiai vežimai, prie ugniakuro ruošėsi moterys, o vyrai trūsė aplink arklius. Pamačiusios ginkluotus raitelius, moterys suklyko, o vyrai griebėsi ginklų. Tarp vežimų padarytoje erdvėje gulėjo keletas sužeistų vyrų.

-- Nebijokite, mes nieko blogo jums nedarysi-

ne, -- tarė Šventaragis, prijodamas arčiau. -- Kas jūs tokie būsite?

-- Mes misininkai iš Brandenburgo. Keliaujame į Livoniją skelbti Dievo žodžio netikėliams, -- pasakė į priekį išėjęs dar nesenas vyras aprišta ranka; kitoje rankoje jis laikė seną kardą. -- Kas jūs tokie?

-- Mes iš Rygos, -- atsakė Šventaragis. -- Iš Rygos! -- lengviau atsидuso vyras. -- Ar dar toli iki Rygos?

-- Bus pusė dienos kelio. -- Dėkojame šv. Mergelei Marijai, kad nebetoli! Pragaros išvisos tie žemaičiai! Pažiūrėkite, ką jie padarė! -- vyras mostelėjo ranka sužeistųjų link. -- Užpuolė mus pakeliui, septynis vyrus užmušė, dešimtį sužeidė, o devynis pasigrobė ir nelaisvę. Man ranką perkirto, kad kipšas nepasigailėtų jiems pragare smalos!

-- Gaila, kad neišpiovė jūsų visų, -- pagalvojo Šventaragis. -- Kur jie jus užpuolė? -- jis paklausė vyrą.

-- Bus visa diena kelio į Vakarus. Šventaragis atsisveikino, ir jie nuėjo toliau. Vienoje vietoje provėžos prisiartinio prie pat jūros. Iš vienos pusės aukštos, baltos kopos tęsėsi į toli, kiek akis apmeta, o kitoje stūksojo aukštokas, kriaušingas, daiktai medžiais apaugęs krantas, ant kurio juodavo sukrypusi lūšnelė. Vieta buvo nuošali ir rami. Šventaragis ir jo vyrai paleido žirgus pasiganyti, ir išsitęsę ant pakrausės, tylėdami grožėjosi vandenų platybėmis. Įlankos užglaudoje joks vėjelis negaivino oro, ir, nors ir pavėsyje, buvo slopų kaip katilė.

Jie maudėsi Lietuvos upėse ir ežeruose, bet čia buvo kas kita. Gaivinas, sūrus vanduo čiupinėjo jų įkaitusius kūnus, ir jie jautė, lyg iš jūros gelių liėtųsi į jų raumenis nauja jėga. Jie nardė ir šūkavo iš džiaugsmo, kaip maži vaikai. Tik Tautvilas, pripratęs prie maudynių jūroje, laikėsi ramiau. Atsi-

gaivinę jie išsoko iš vandens ir ant smėlio ėmė galynėtis, norėdami išjudinti raumenis, kurie buvo apstingę ilgos kelionės metu.

Taip jiems bežaidžiant, pakrausiu nusileido vyras ir prisiartinio prie jų. Jie jį apspito ir smalsiai apžiūrino: jis buvo menkai apsirengęs, ir jo raukšlėtas veidas buvo taip saulės nudegintas, kad atrodė kaip pajudijęs.

-- Kas jūs tokie būsite? -- jis paklausė savotiška, bet jiems suprantama kalba.

-- Mes esame lietuviai prekijai, -- atsakė Šventaragis.

-- Lietuviai! -- apsidžiaugė vyras. -- O aš maniau, kokie atsibastėliai plėšikai iš ten, -- jis mostelėjo ranka į Vakarus. -- Protarpiais čia praeina tie nevidonai.

-- Čia atjodami, mes sutikome vieną būrį... Kuo tu vardu? -- paklausė Šventaragis.

-- Aš esu kurušis, mano vardas Lokeras, žvejys Lokeras.

-- Kaip ši vietovė vadinasi?

-- Kopkarnis. Seni žmonės sakė, kad ten, kur dar bar mano sodyba stovi, buvusios kopos.

-- Ar čia ir daugiau žvejų gyvena? -- klausinėjo Šventaragis.

-- Gyvena maždaug pusdienis kelio į vieną pusę ir arti dienos kelio -- į kitą.

-- O kiek dienų kelio iki Žemaitijos? Lokeras nudūrė akis ir pamastęs atsakė:

-- Jei josi tuo pačiu trūkiu, gal per dvi dienas ir sukarši.

-- Ar daug žuvies sužvejoji jūroje? -- paklausė Mantas.

-- Ne kiek, šiaip taip prasimaitinu.

Šventaragis prisiminė matytus žvejus Rygos uoste ir paklausė:

-- Ar gabenį žuvį į Rygą parduoti?

-- O kurgi? Čia nėra kas perka.

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIAI

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

Pagal improvizuotą liaudies pasaką gyveno kartą senelis ir senelė, jaunystėj taupę dolerius pensijos dienom. Persiritus 65 metų amžiaus ribą, tų dolerių tikrai nemažai reikia.

Ne naujiena, kad kainos reguliariai kyla. Ir, gaila, bet vėl senapasa-ka, kad tie kurie turi gyventi pagal nustatytas ar ribotas pajamas daugiausiai lieka nuskriausti. Neskaitant tuos, žinoma, kurie neturi jokių pajamų.

Šias liūdnas mintis kelia 1968 metų vaistinių receptų skaitlinės virš 65 metų amžiaus asmenims. Nors senesnio amžiaus piliečiai sudaro vos 10% visų krašto gyventojų, jie moka apie ketvirtadalį visų vaistų sąskaitų.

Per 1968 metus vaistinėms Amerikojepa-ruošė 200,000,000 receptų seneliams -- ir už juos jie kason sumetė apie \$770,000,000. Ir iš šios sumos tik 2% buvo padengti įvairių draudimų ar įvairių valstybinių pašalpų.

Vaistų kaina ranka rankon kyla su amžiumi. Vaikams, jaunesniems kaip 15 metų, vidurkinės metinės vaistų išlaidos siekia \$6.40. Gyventojai iki 65 metų amžiaus kiekvienais metais vaistams išleidžia \$12.77. Bet piliečiams virš 65 metų ši metinė suma pašoka iki \$41.40.

Žvelgiant į šią statistiką taip pat reikia neužmiršti ir normalius uždarbius -- pajėgaus vidutinio amžiaus darbininko ir 66 metų amžiaus pensininko.

Gaila, bet čia ne improvizuota liaudies pasaka. Tik pilka kasdienybė.

LIETUVIŠKAS PAVASARIS ŽALIUOJA

Vladas Ramojus

IŠPŪDŽIAI IŠ CHICAGOS SKAUTŲ STOVYKLOS

Dirvoje daug buvo rašyta praėjusių vasarą apie Rako miške vykusią V Tautinę stovyklą, kur iš viso laisvojo pasaulio buvo sulėkę apie 1500 skautų. Šiemetinė stovykla -- Chicagos skautijos -- jau žymiai mažesnė, nes čia nuo birželio 30 d. iki liepos 12 stovyklavo per 400 mergaičių ir berniukų. Bet ir šios kelius šimtus jau

kių, kurių tiek daug būdavo seniau. Šiemet pirmą savaitę per stovyklą nusiautė audros ir lietus, tad miškas kvepėjo, alsavo ne tik lietuvišku pavasariu, bet ir gamtos gyvybe. Prie posūkio į Vaidilų slėnį, kur buvo didysis Tautinės stovyklos laužas, tebestovi iš praėjusių metų užsilikusių iš rąstų suręsta pilis. Tik joje šiemet nebė-

reikalo ir Lietuvos himne skamba žodžiai: "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia..."

Ir vėl, pakilęs iš praeities prisiminimų, einu lankyti visų trijų stovyklų. Pirmasis posūkis į Lituanicą per berniukus.

Ei, plazdėk su linksmu vėju, Lituanicos dvasia, Veski mus per jubiliejų Po sparnuota vėliava.
(J. Toliušis)

Tai posmas Lituanicos stovyklos dainos, kurią dainuoja kiekvienas stovyklaujantis skautas. Ši stovykla, kuriai vadovauja labai ramus, taktiškas, bet ir viską matęs skautininkas Zigmas Jaunius, yra jubiliejinė, nes tuntas švenčia 20 metų sukaktį. Stovykla suskirstyta į penkias pastovykles: Laisvaplilio, Medvėgalio, Atžalyno, Ažuolyno ir Neringos. Joms vadovavo (po savaitę ar dvi) R. Fabijonas, J. Liubinskas, G. Plačas, R. Rupinskas, S. Miknaitis, R. Kunsmanas. Viso Lituanicos stovykloje per 150 stovyklaujančių skautų. Stovyklos komendantas arch. Vyt. Balzaras, virtuvės šefas Lituanicos tuntininkas J. Paronis, kuriam savanoriškai talkininkauja eilė motinų, taip pat visur sukiojasi tunto ir stovyklos kape-lionas kun. A. Kezys, SJ, kurio rankose rytais breviorius ar mišiolas, dienomis -- foto ar filmavimo aparatas, o vakarais -- akordeonas.

Lituanicos stovyklos pažiūra ir centras yra jų pastogė, tėvų, vadovų ir skautų rankomis pastatyta, pavadina Kaziuko seklyčia ir dedikuota tuometiniam darbščiam Lituanicos tuntininkui Kaziui Cijūnėliui, kuris tiek daug širdies buvo idėjęs vadovaudamas tuntui ir gražindamas Rako stovyklą. Bronzinėje lentoje seklyčios sienoje įamžintas jo vardas ir jis dar ir šiandien, pačiame kurybingume būdamas, atvažiuojęs pamato, kokią pagarbą jam atidavė skautija už idėją darbą ir parodytą širdį.

Kaziuko pastogėje su-

Kelias į vadovės nelengvas...

A. Aleknavičiaus nuotrauka

nuolių apjungusios šeimos būryje maiti žaliuojantį tikrą lietuvišką pavasarį ir tai kėlė ne tik šiandieninį džiaugsmą, bet ir pasitikėjimą ateityje.

Šiemet Rako miške buvo išsikūrusios trys stovyklos: "Lituanicos" (berniukų), "Merkinės" ir "Medeinės" (mergaičių). Kiekviena jų turėjo savo viršininkus, tvarką ir programą, o bendros išskilmės sujungė visas tris stovyklas į vieną didelę skautišką šeimą.

Palyginus su pernai, šiemet visai kitas vaizdas: tiek daug žaizdos, platumos, tik svečiai ar skautų rečiau galima sutikti ir nė kruopelės dul-

ra skautų sargybų. Skautų vyčių Tautinei stovyklai padarytas paaukotas kryžius, kuriame įamžintas Maironio posmas, perkeltas šalia koplyčios, netoli Šarūno slėnio. Gi Klaipėdos alėja žygiuodamas jūrininkų stovyklos link, praeini ir pro tą patį baltą švyturį, kuris Taut. stovyklos metu galingai skleidė spindulius ir mintis kreipė į paliktąją Lietuvos pajūrį.

Netoli Lituanicos stovyklos ant medžio surandi vitriną, kur įamžinti skautų kankinių vardai ir veidai. Susikaupęs skaitau žuvusiųjų skautų pavardes: s.v. K. Puškorius, s. Z. Tarvainis, s. v. V. Lileikis, broliai Puleikiai, A. Čiužas, ps. A. Jurskis, s.v. H. Glazauskas, ps. J. Milvydas, s. H. Žvirgždinas, s. kun. V. Mažonas, MIC s. V. Kastanaitis, s. P. Žizmaras, v.s. J. Šarauskas, s. Lapas ir daug kitų. Tai skautijos aukos, padėtos ant Lietuvos laisvės aukuro. Mačiau, kaip vyresnieji ir jaunimas sustoja prie tos kankinių vitrinos ir ilgai į ją žiūri. Juk ne be

Merkinės stovyklos štabas: V. Ruibytė, A. Klimienė, V. Aleknavičienė, V. Petkūnaitė, D. Liubinskienė, D. Kurauskienė, J. Kerelienė, Kernavės tuntininkė D. Dundzilienė ir Merkinės stovyklos viršininkė N. Užubalienė. A. Aleknavičiaus nuotrauka

sitinku su vienu iš pirmųjų Lituanicos tunto draugininkų s. Jonu Kaunu. Jis Bridgeporto kolonijoje suorganizavo pirmą gausią skautų draugovę, jis primasis vedavo skautus į tuščią Rako mišką, ant šakų pakabinęs puodus virdavo pietus, nes tada dar nebuvo jokių įrengimų, jokių patogumų. Ir šiandien veteranas skautininkas, po eilės metų vėl atvykęs į Raka, stovyklos nebegali pažinti. Jo žodžiais, čia jau kurortas. Ir visa tai per eilę metų padarė tėvų, vadovų ir skautų rankos, iš visuomenės neprašant nė cento aukos. Vien telefono kabelio po Rako mišką išvedžiota 9000 pėdų ir įrengta 10 telefonų. Tie telefono laidai nekainavo nė cento, juos stovyklai padovavojo buv. Lituanicos tuntininkas Modestas Jakaitis.

Kokios stovyklautojų nuotaikos? Sutinku jauną vilkiuką Marijų Kelečią, kuris į stovyklą buvo atvažiuojęs tik savaitėi. "Ar važiuosiu namo?" klausiu. "Ne, nevažiuosiu, man čia patinka". Arba vėl: po sekma-dienio pamaldų Lituanicos seklyčioje spūstis tėvų ir skautų. Visi valgo pietus. O indų plovimoje sušilęs darbuojasi jaunas vilkiukas. "Kodėl tokioje šilumoje tu plaušini indus?" "Už tai, kad esu nubaustas, nes puolau mergaites", ramiai ir pareiškia atsakė vilkiukas, gerai suprasdamas, už ką nubaustas.

Skautų organizacija ir stovyklos neišsilaikytų jei neturėtų atsidavusių

vadovų. O skautija gali didžiulis, kad turi gerus vadovus. Štai kad ir šios metinės stovyklos vadovai visi iš darbovietės pasiėmę atostogas, kad jas galėtų skirti ne savo šeimoms, bet mūsų vaikams. Jei jų nebūtų, kas prižiūrėtų mūsų vaikus stovyklose, kas augintų lietuviškąją skautiją? Sekmadienio vakare vilkiukai Rake užkūrė 8 lauželius. Mažiesiems tai buvo smagus ir nuotaikingas vakaras, bet kiekvieno lauželio mažiausiai turėjo būti du vadovai ar vyresnieji. Kitaip bematant išsidedintų akis ar atsitiktų kitų nelaimių ir, neduok Dieve, kaip už tai kibtų tėvai. Bet budrios atsidavusių vadovų akys yra gėrio ir grožio stovyklose tikrosios saugotojos.

Čia pat Lituanicos kalnelio papėdėje prie Šarūno slėnio treileryje ir paplapinėje išsikūrusi stovyklos ambulatorija. Traileris nuomotas, nes nėra pinigų nuosavo įsigyti. Lygiai ir gydytojai atvyksta kaip savanoriai talkininkai, už tai ne tik negauna nė cento, bet dar ir savo vaistus atsiveža. Šiemet stovykloje talkininkauja dr. Petras Žlioba. Pas jį vis eilės pacientų su skaudančiomis gerklėmis, ausimis, nudaužytomis kojomis ir pan. Jei tik atsikvėps minutei, žiūrėk, jau per garšakalbį šaukia gydytoją. Nenuostabu, juk per 400 jaunuolių plačiam miške po atviru dangumi. O šalia gydytojo visą laiką tarnyboje ištikimai budi ir gailestingoji sesuo M. Sugintienė, čia talkininkaujanti jau per eilę metų. O kur ežero sargybiniai, kur visas kitas štabas? Jei visur būtų ne savanoriai, bet apmokami žmonės, kokių pinigų tektų mokėti už vaikų stovyklavimą.

MERKINĖJE

Auga palapinių miestai, Žeri skautiški laužai, Spinduliai dangus nušviestas, Juokias, šypsosi veidai.
(J. Kerelienė)

Iš Lituanicos stovyklos lygiu taku, vingiuojančiu pro Šarūno slėnį koplyčią, ateinam į Kernavės mergaičių tunto stovyklą, kuri pavadinta Merkinės vardu. Čia susitinku stovyklos viršininkę rašytoją Nijolę Jankutę-Užubalienę, buv. (Nukelta į 6 psl.)

Lituanicos stovyklos štabas. Vidury stovyklos viršininkas Z. Jaunius, komendantas arch. V. Balzaras, tuntininkas J. Paronis, Rako stovyklavietės direktorius R. Račinas, Rupinskas, Ramanauskas, Aleknavičius ir kiti. A. Kezio, SJ, nuotrauka

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkursko skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

Medinės stovyklos štabas su viešnia Vyriausia Skautininke M. Jonikienė ir kun. J. Vaišniu, SJ. Vidurinėje eilėje matosi Medinės stovyklos viršininkė R. Vaitkevičienė, Aušros Vartų tuntininkė D. Eidukienė ir kitos vadovės. A. Kezio, SJ nuotrauka

LIETUVIŠKAS PAVASARIS ŽALIUOJA...

(Atkelta iš 5 psl.)

Kernavės tunto tuntininkę dail. Vandą Aleknavičienę ir kt. Ant vadovų kepurų antenos. Pasirodo, kad Merkinės stovyklos štabas pavadintas skraidančiomis lėkštelėmis ir dėlto jos nešioja ant skautiškų kepurų antenas.

Prieš akis išsitiesia geltonoji Kernavės stovyklavietės seklyčia, prieš porą metų tėvų rankomis pastatyta. Šiandien seklyčia dar labiau praplėsta, įrengtas vitrinų kampas, kur išstatyta net paukščių dailės darbų paroda. Vos skautams įsikūrus Rake šių metų stovyklavimui, per mišką ir apylinkes pražėdė didžiulė audra. Tos audros metu paukštytės, vienos iš jų vadovų -- A. Klimienės -- paskatintos, tvėrėsi savo pergyvenimus įamžinti popieriuje. Ir štai susidarė verta dėmesio parodėlė, kurioje atsispindi išpūdziai tų pergyvenimų, kuriuos žodžiu atspakoti tikrai sunku.

Rašytojos vadovaujamoje stovykloje tuojau jauti, kad čia daug pagarbos skiriama lietuviškam raštui. Leidžiamas laikraštėlis "Merkinės dvasia" kurį prirašo ir vadovės ir stovyklautojos, skelbiami rašinių konkursai, kurio laimėtojoms dovanas skirs tėvų komitetas ir t.t. Man giliai įstringa "Merkinės dvasios" vedamojo žodžiai:

"Ką bendro turi tai su tavim, šių laikų skaute? Anų šimtmečių Merkinė kovojo ginklu ir jėga, nepasiduodama svetimiešiams. O tu, erdvių amžiaus Merkinės skautė, kasdien stengdamasi būti geresnė, kovoji su blogiu. Juk blogis yra tas svetimasis, kuris, išiveržęs iš širdies kampe, greit užvaldo visą žmogų. Erdvių amžiaus nebėra kryžiuočių, bet yra daug žymiai gudresnių ir piktesnių priešų, kurie užvaldo netikrąsias, bet ir žmonių protus ir sielas. Tuos priešus nugalėti lietuvaite skautė gali ugdydama save atsakingi ir protingi žmogumi..."

Kiek daug tiesos tuose stovyklos laikraštėlio vedamojo žodžiuose ir kaip jie ryškiai nusako tai, kodėl šiandien gyvuoja lietuvių

skautija, kodėl vadovai ir dalis tėvų tai organizacijai atiduoda tiek daug širdies ir laiko.

Šalia kitų Merkinės stovyklos vadovų, kurių tarpe nemažai yra ir jauniosios kartos atstovų, nepamirštama lieka Jolanta Kerelienė, netikėtai pasirašiusi stovyklos dainai žodžius, beirčia einanti pastovyklės vadovės pareigas, taip pat A. Klimienė ir visa eilė kitų sesių. Bet visų jų auka ir didi ir brangi. Kernavės tuntas, praėjusi rudens atšventės savogavavimo dešimtmetį, yra pats jauniausias Chicagoje savo amžiumi, bet skautybės ir ypač kūrybiniuose dirvonuose pasiekęs retų aukštumų.

Kai sekančios dienos rytą vėl aplankėm jaukią Merkinės stovyklą, vadovės buvo labai užimtos. Mat, nakties metu į jų rankas pateko šešiolika brolių iš Lituanicos, kurie buvo išėlinę į Merkinę. Dabar jie turėjo už bausmę atlikti darbus: sutvarkyti visas merkiniečių stovyklautojų palapines. O vadovės jų darbą kietai prižiūrėjo. Bet ne kitaip buvo ir Lituanicoje. Ir ten buvo pagautos aštuonios sesės nakties metu.

Kad iš šių įvykių skaitytojai nedarytų bereikalingų įtarimų, nori paabrėžti, kad tie sėlinimai į svetimas stovyklas ir "belaisvių paėmimas" iš esmės yra tik skautiškas žaidimas. Bet patys nuotykiškai įdomūs.

MEDEINĖJE

Aušros Vartų sesės visos žengia smagios su daina, Čia Medinės ošia miškas, Čia Medinės stovykla, (I. Šerelienė)

Pro koplyčią ir kryžį

Vinco Krėvės draugovės stalas Lituanicos stovykloje, Prie stalo draugovės štabas. A. Kezio, SJ, nuotrauka

eidamas vis gilyn į mišką, prieini Aušros Vartų tunto seklyčią, naują, jaukią ir patogią. Tai vėl tunto skaučių tėvų dovaną stovyklavietei. Aplink seklyčią būrys palapinių. Čia įsikūrusi paukščių stovykla, kurios vadovė yra mokyt. I. Šerelienė, parašiusi šių metų stovyklos dainai žodžius. Anksčiau Aušros Vartų rajone ir baigdavosi stovyklavietės riba. Bet, ruošiantis V Taut. stovyklai, buvo praverstas kelias ir elektra dar giliau į mišką ir talkos būdu paruošta nauja stovyklavietė miško gilumoje. Šiandien čia randa Medinės skaučių stovyklą, kuriai vadovauja smagi Lietuvių Operos choro narė, puiki dainininkė Regina Vaitkevičienė. Stovykloje eilės skydų, lozungų, nes ir ji, kaip ir berniukų, sukaštutinė. Aušros Vartų tuntas vadovaujamas tuntininkės D. Eidukienės stovykloje pradėjo savogavavimą 20 metų sukaktį ir ta sukaktis tęsis per visus metus. Tuntas ypač džiaugiasi per 20 metų išsilauginęs gražų būrį jaunų vadovų, kurių Elena Šiurnaitė, Zita Burneikytė ir kitos dabar eina svarbias pareigas Medinės stovykloje.

Kas į akis krenta Medinės stovykloje? Tai švara, tvarka ir gražios sesių dainos. Anot vadovų, stovykloje viskas lydi socialumas, puiki nuotaika. Seklyčioje pagarbiai stovi originali Medinės kėdė, kurią iškilmių proga pasodinama stovyklos vadovė. Šalia jos ypač daug dirba stovyklos adjutantė O. Kotovienė, gi sesė O. Šilėnienė su savo trimis stovyklautojais kas metį Raka atvažiuoja net iš Erie, Pa. ir čia talkininkauja stovykloje. Šilėnų šeima, gyvendama Chicagose pašonėje, per eilę metų Rake darbavosi ir stovyklavo. Ir dabar, kad ir toli gyvendami, lietuviško Rako negali užmiršti.

Aplankius visas tris stovyklas, labiausiai širdin įstrigo vienas įrašas lentoje, dominuojąs Medinės sesių stovyklą -- "Stovykloje skamba tik viena lietuvių kalba". Tai yra vienas iš pagrindinių tikslų, kurių siekia lietuvių skautija išsivijoje, kurių siekia ir kitos jaunimo organizacijos. Kokie tikslų rezultatai, jau kitas klausimas. Ir kai su žmona sėdėdami Lituanicos seklyčioje perspėjom du vilkiukus, kad jie kalbėtųsi tarp savęs

lietuviškai, vienas jų taip nuoširdžiai atsakė "Ačiū, kad priminėt", ir toliau abu kalbėjosi jau lietuviškai. Lituanicos stovykloje kas vakarą per garsiakalbį perduodama radijo programa, kurią paruošia patys skautai. Sekmadienio programoje jie kažkodėl dainų pavadinimus skelbė tik anglų kalba. Ir kai tik trumpu sakiniu perspėjom šešiolikmetį draugininką Vidį Juodgudį, kad dainų pavadinimus reikia išversti ir į lietuvių kalbą, minėtės akimirkoje tai buvo padaryta. Žodžiu, skautuose susibūrus jaunimas lietuviškuose reikaluose kartais ir suklysta, bet svarbiausia, kad klaidas visuomet stengiasi atitaisyti. O tai jau dorybė.

Bent iki šiol kiek šnairai žiūrėjau į jūrų skautus, kurių gretos Brolijoje labai padidėjusios. Man atrodė, kad jaunimas ten daugiau buriavosi dėl gražių uniformų. Bet kai jūrų veteranui Dainavos ansamblio pirm. Al. Alčiauskui leidus, būrinu laivu Vėtrą su jūrų skautais Linu Regiu ir Kęstučiu Kazėnu išburiavom į ežerą, akiavaizdžiai pamatė, kokie vikrūs jūrininkai yra tie abu skautai ir kad jiems jūrų skautija ne uniformos, bet meilės reikalas. Todėl ir v.s. Br. Juodelis, tiek širdies atiduodamas jūrų skautijai, su visais kitais vadovais nusipelno pagarbos.

Šiame reportaže suminėjus eilę pavardžių ir išpūdzį, negalima užmiršti ir ištikimojo dviartininko (pėsčias jis stovyklos keliolika kartų per dieną jokiū būdu neapeitų), stovyklos direktoriaus s. Romo Raciūno. Bet čia įdomi ir plati tema ir prie jos gal teks sugrįžti kita proga.

Stovyklos vėliavų aikštėje palikomplazdancias vėliavas, palikom degantį aukurą vėliavų kalno papėdėje ir, svarbiausia, palikom kelius šimtus jaunuolių tame lietuviškame miške, kurie žaliuoja tikru lietuvišku pavasariu. Tai mūsų ateitis, į kurią tikime. Ir jei nebūtų jaunimo stovyklų, organizacijų, liuanistinių mokyklų, kur šiandien stovėtų mūsų išsiviję, 25 metams pralinkus nuo pasitraukimo iš Lietuvos? Ir dėlto šie ilgokai išpūdziai apie stovyklaujančių mūsų jaunimą ir jų vadovus lai nepiktina skaitytojų.

KĄ PASIIMČIAU, SKRISDAMAS Į MĖNULĮ

Jeigu aš skrisčiau į mėnulį tai aš pasiimčiau savo brolių, nes kitaip aš neturėčiau ką veikti, pasiimčiau televiziją, nes aš norėčiau žiūrėti programas ir pasiimčiau vandens, nes be vandens negalėtume gyventi.

Linas Butkys
Aš tai nenorėčiau skristi į mėnulį, bet jeigu reikėtų, tai aš pasiimčiau šiuos daiktus: televiziją (būtinai), savo draugę Aidą, ir labai daug valgyti.

Vaidilutė Butkytė
Aš pasiimčiau televiziją, kad aš galėčiau žiūrėti žinias ir kitas programas. Aš taip pat pasiimčiau maisto valgyti (labai daug), ir pasiimčiau medžiagos, kad ga-

lėčiau pasistatyti namą ir baldus.

Aida Kliorytė
Aš pasiimčiau daug skautinių valgių: saldinių, sausainių, tortų ir t.t. Dar pasiimčiau spalvotą televiziją, o svarbiausia -- daug pinigų! Bet iš kur tuos pinigus gaučiau -- tai nežinau.

Vilija Butkytė
Aš nenoriu važiuoti į mėnulį, bet į Marsą. Pasiimčiau savo mažą žalią kastuvą, savo meškiną ir dantų šepetuką. Kastuvą, kad galėčiau pasistatyti smėlio pilį, meškinuką, kad galėčiau užmigti. Rasa Matulaitytė
Aš vežčiausi maisto, gerimų (pieno arba 7-up) ir ką nors, kad galėčiau grįžti į žemę.

Angelė Laurušaitytė
Skrisdama į mėnulį, aš pasiimčiau vandens, pieno, ir daug "bologna ir salami" sumuštinį. Rima Jodelytė
Savo rūbus, nes reiks apsigyventi. Ir save!!! (Būtinai). Rima Kliorytė (Ateitis Nr. 3)

MALE

WANTED AT ONCE
LATHE OPERATOR
Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. For Afternoon Shift. Steady work and overtime. LEAR SIEGLER 8601 Epworth Detroit, Mich. (313) TL 7-6100 An Equal Opportunity Employer (58-67)

REGISTRUOKITĖS Į NEO-LITHUANŲ STOVYKLĄ

Prieš keletą savaitių, Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba išsiuntinėjo visiems korporantams, kurių adresai buvo žinomi, prašymą, kviesdama dalyvauti Korp! Stovykloje (š. m. rugpjūčio mėn. 23 d. iki rugsėjo mėn. 1 d., L. P. Ambutų vasarvietėje: Potawatwattamie Resort, Route 3, Box 400, Benton Harbor, Michigan 49022), ir savo aukomis įsijungti į Korp! Klestėjimo ir Stovyklos Fondą.

Ta pačia proga norime priminti visiems kitiems korporantams, kurie gal pamiršo atsiliiepti į Korp! Vyr. Valdybos laišką, kad Jūsų parama yra laukiama ir reikalinga išlaikymui Korp! veiklos.

Aukus ir registraciją į Stovyklą prašome siųsti Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdybos išdinininkui: Broniui Kasakačiui, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

Dar kartą visiems aukotojams tariame nuoširdų ačiū!

Skaitykite ir platinkite DIRVĄ

MAINTENANCE SUPERVISOR--

AN OUTSTANDING opportunity for an aggressive young man willing to accept a challenge. Must be experienced with machinery and plant operations. Liberal salary and fringe benefits.

REPLY IN confidence to:

H. B. BLUM, VICE PRESIDENT

VLASIC FOOD PRODUCTS CO.
IMLAY CITY, MICHIGAN
PHONE 313 -- 724-2715

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS
MACHINE REPAIRMEN
PIPE FITTERS

1ST & 2ND SHIFT

Journeyman's card or 8 years industrial experience

also

Time Study men experienced

1ST SHIFT

Excellent wages and working conditions. Non contributory pension group insurance plans.

Apply Employment Office

THE PRESTOLITE CO.
Division of Eltra Corp.

Morton and Backus Sts., Bay City, Michigan
An Equal Opportunity Employer (52-58)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ VASAROS ŽAIDYNĖS

Š. Amerikos Pabaltiečių Lengvosios Atletikos, Plaukymo ir Lauko Teniso Pirmenybės įvyks š. m. liepos 26-27 d. Clevelande, Ohio.

Lengvoji atletika vyks vyrų, moterų ir jaunių A (16-18 m.) klasėse. Plaukymas ir lauko tenisas bus pravestas suaugusių ir prieauglio klasėse.

Lengvosios atletikos ir plaukymo varžybos vyks Case-Western Reserve Universiteto Van Horn stadione ir Donnell plaukymo baseine, kurie yra universiteto rajono campus ribose, 10900 Euclid Ave. Dėl vykstančių statybų yra patartina įvažiuoti iš Adelbert Road.

Teniso turnyras vyks Gordon Parko teniso aikštėse, Memorial Shoreway, prie Liberty Blvd.

Žaidynių tvarkaraštis

šeštadienį, liepos 26 d.

10:00 AM — 7:00 PM — Lauko tenisas, Gordon Parko teniso aikštėse.

2:00 PM — 5:30 PM — žaidynių atidarymas ir lengvosios atletikos varžybų I-ji dalis Case-Western Reserve Universiteto Van Horn stadione.

5:00 PM — 7:00 PM — Plaukymo varžybų I-ji dalis, Case-Western Reserve Universiteto Donnell plaukymo baseine.

9:00 PM — susipažinimo vakaras-pobūvis, Čiurlionio Ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr.

Sekmadienį, liepos 27 d.

10:00 AM — Lauko teniso turnyro tęsimo pabaiga.

10:00 AM — 12:00 AM — Plaukymo varžybų antroji dalis.

12:00 AM — 3:00 PM — Lengv. atletikos varžybų antroji dalis.

Lietuvių lengvosios atle-

ATVYKSTA VYSKUPAS DR. ANTANAS DEKSNYS

Vysk. dr. Antanas Deksnys, kuris šį sekmadienį, liepos 27 d. Clevelande šv. Jurgio parapijos bažnyčioje 10:30 v. laikys pamaldas, o 5:30 val. p.p. Naujosios parapijos salėje jam pagerbti rengiamas banketas. Organizacijų sudarytas komitetas, ruošias vysk. A. Deksnio priėmimą, kviečia lietuvių visuomenę pamaldose ir bankete gausiai dalyvauti.

tikos pirmenybėse klubai varžysis dėl LB New Yorko Apygardos pereinamosios trofėjos, įsteigtos 1963 m., kurią pereitais metais laimėjo Clevelando LSK žaidėjas.

Lietuvių plaukymo pirmenybėse bus rungtyniaujama dėl Clevelando šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos pereinamosios taurės, kurios laimėtojai pernai buvo Toronto PPSK Aušra.

Žaidynėse laukiama dalyvaujant geriausių lietuvių, latvių ir estų lengvatletų, plaukikų ir tenisistų. Clevelando lietuviška visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti paremti ir įvertinti sportininkų pastangas.

• Clevelando jūrų skautai stovyklauja prie Pymatuning ežero Pennsylvanijoje, nuo liepos 26 d. iki rugpjūčio 3 d. Svečiai mielai laukiami.

Stovyklon važiuoti 322 keliu (Mayfield Road) iki "Family camp" Pennsylvanijoje. Pravažiavus "Family camp" sukli kairėn ir, maždaug už 2 mylių, prieš motorlaivų uostelį — stovykla "Group camp".

Prie pat stovyklos yra naujos puikios maudyklės.

• Dail. Romo Viesulo grafikos paveikslų galima įsigyti Clevelande pas L. Gailiūšienę, 1829 Lampson Rd., Cleveland, Ohio 44112, tel. 481-2164.

MINĖS KULTURINIO DARŽELIO SUKAKTĮ

Sekmadienį, Lietuvių Kultūrinio Darželio Sąjungos susirinkime Lietuvių salėje be kitų reikalų buvo nutarta dalyvauti "Vieno Pasaulio Dienos" programoje, kuri bus rengiama darželiuose vėliau. Nutarta rengti Lietuvių darželio 40 metų sukakties minėjimą.

Valdyba perrinkta ta pati: pirmininkas K. S. Karpus; vicepirm. Juozas Sadauskas; sekr. Marė Trainauskaitė; išdininkas V. Braziulis.

Iš naujųjų ateivių organizacijų susirinkime dalyvavo vos viena moteris atstovė.

MIRĖ

Valerija Spirikaitienė, gyv. 18640 Renwood Ave., Euclid. Pamaldos buvo naujos parapijos bažnyčioje. Palaidota Visų Sielų kapinėse, antradienį.

Juozas J. Kazlauskas, iš Lakewood. Laidojamas trečiadienį.

Jurgis Žebrys, gyv. Wrenford Rd., palaidotas antradienį Highland Park kapinėse.

REIKALINGA kompanijonė gyventi prie senyvos moters. Skambinti rytais tarp 8 ir 10 valandos. Telef. 381-2075.

(58-59)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPJŪČIO 10 D. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė St. Joseph parke, White Rd.

RUGPJŪČIO 17 D. SLA 136 kuopos gegužinė dr. Mačio sodyboje.

RUGSEJO 7 D. Tautos šventės minėjimas ir Lietuvių Diena, Nauj. parapijos salėje, Rengia LB I ir II apylinkės.

RUGSEJO 6 ir 7 D. Ilonos Peterienės tapybos kūrinių paroda Čiurlionio ansamblio namuose.

RUGSEJO 27 D. Dirvos spaudos balius.

SPALIO 5 D. Madų paroda. Rengia Korpi Giedra.

SPALIO 12 D. Tėvynės Garų radijo 20-ties metų sukakties minėjimas.

SPALIO 25 D. Lithuanian Village Bendrovės metinis balius - koncertas.

* SPALIO 26 D. Bruno Markaičio koncertas Nauj. parapijos salėje.

LAPKRIČIO 29-30 D. Balfo 25 metų sukakties minėjimas. Rengia Balfo Clevelando skyrius.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA senyvesnė moteris gyventi kartu su lietuve našle, pagelbėti namuose. Nuoma nemokamai. Telefonas po 6 vakare — 641-5694.

PARDUODAMAS NAMAS: West Blvd. colonial, 4 miegamųjų, didelis aukštasis; naujas pečius ir vamzdžiai, aluminum durys ir langams sietukai.

Telef. 631-9102.

(58-59)

MALE

Wanted at once Experienced LATHE HANDS.

MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS AND CLOSE TOLERANCE.

Lay Out and Fit Up Men. EXPERIENCED IN STEEL FABRICATION. GOOD HOURLY RATE. STEADY WORK. DAY SHIFT. AGE NO BARRIER.

Boom Boiler & Welding Co. 2514 CENTER ST. CLEVELAND, OHIO (54-58)

BUS DRIVERS

Due to an expansion of our fleet of school buses we are in need of full or part time bus drivers. The first driver training school will begin immediately. Additional sessions will be held through July.

Contact Mr. Robert Penley Director of Transportation Orange Local School District 216 — 831-8600 (54-60)

VIENOS ŠEIMOS NAMAS

East 172 ir Grovewood Rajone. 3 miegamieji. Naujas pečius. Vario vamzdžiai. Garažas. Centralinis vėsinimas. Labai gerame stovyje.

2-JŲ ŠEIMŲ (DUPLEX) — \$17,900

Netoli Lake Shore Blvd. Po šeši kambarius kiekvienam bute. Nauji pečiai ir karšto vandens tankai. Namas reikalingas remonto ir dažymo iš lauko. Padarykite pasiūlymą.

SIRVAITIS

WM. T. BYRNE REAL ESTATE, INC. COMPUTERIZED MULTIPLE LISTING ĮSTAIGA — 681-6100; NAMA! — KE 1-4080

FILATELIJOS KAMPELIS

Antanas Bernotas

(7)

GRENLANDIJA išleido 60 oere pašto ženklą Danijos karaliaus Frederiko IX 70 metų amžiaus sukakties proga. Parodytas karalius ir pati Grenlandija.

Grenlandija, antroji didumų pasaulyje sala po Australijos, užima 827,300 kv. mylių plotą ir guli šiaurės Atlante prie šiaurinių Kanados salų. Sala gyvenama tik kaikur pakraščiais esančių gyventojų, šiaip yra tuščia ir padengta amžinu ledu ir sniegu, iš kurio kyšo uolos. Sala buvo atrasta jau 10 amž., bet vėl išnaujo ją "atradu" danų keliauninkai ir ten įkūrė pirmą misiją 1721 m. Po to lankėsi daug danų ir kitų tautų tyrinėtojų, tarp kurių garsusis Fridtjof Nansenas. Sala buvo paskelbta Danijos nuosavybe 1916 m., o dabar laikoma jos dalimi. Saloje gyvena apie 39,000 gyventojų, kurių tik mažą dalis europiečių kilmės. Saloje randama kaikurių mineralų ir metalų, bet svarbiausias gyventojų verslas yra žvejyba ir medžioklė. Labai svarbi kaip oro stebėjimo stotis ir amerikiečiai ten turi savo aviacijos bazę bei kelias oro stebėjimo stotis. Pirmieji pašto ženklai buvo išleisti 1905 m., o Thule sričiai tik 1935 m.

*** KANADA išleido šiuos naujus pašto ženklus:

1. Birželio 13 d. -- 15 centų p. ženklą paminėjimui 50 metų sukakties nuo pirmą kartą Atlanto perskridimo, kurį atliko du britų lakūnai John William Alcock ir Arthur Whitten Brown dvimotoriu Vickers Vimy lėktuvu, pakildami 1919 m. birželio 14 d. iš St. Johns, Newfoundland, dabar Kanadoje, ir po 16 valandų ir 12 minučių bei sustojimo skridimo nusileisdami Clifdene, Airijoje. Tai buvo drąsus ir istorinis įvykis, už kurį abu lakūnai britų vyriausybės buvo pakelti į riterių luomą. Alcock po pusės metų žuvo lėktuvo katastrofoje Prancūzijoje.

2. Birželio 23 d. 6 c. pašto ženklą Dr. William Oslerui pagerbti.

Sir William Osler (1845-1919) gimė dvasininko šeimoje Teceh vietovėje, Ontario provincijoje, netoli dabartinio Bond Head, 1867 m. Įstojo į Trinity College Toronto, o vėliau perė-

jo į Medicinos mokyklą. Vėliau studijavo mediciną Montreale McGill universitete, gaudamas daktaro diplomą. Po to studijas gilino Londone, Berlyne ir Vienoje. Į Kanadą grįžo 1874 m. ir įsikūrė Dundas, Ont., bet greit persikėlė į tą patį McGill universitetą Montrealyje, kur kaip profesorius dėstė fiziologiją ir patologiją. Pagarsėjęs kaip puikus mokytojas, jis po to lektoravo John Hopkins universitete New Yorke, Philadelphijoje, Baltimorėje ir vėliau Londone. Prasidėjęs I Pas. karui, jis paruošė britų kariuomenei medicinos personalą. Už nuopelnus gavo savo SIR titulą. Parašė keletą medicinos vadovėlių ir studijų, kurie krūvon sudėjus sudaro 7 tomus, išverstus į kelias kalbas.

PORTUGALIJA išleido trijų p. ženklų seriją žymiam jūrininkui Cabral pagerbti. Ženkluose matyti: Cabral portretas, jo šeimos herbas ir burlaivių vilksutinė. Kiekvieno pašto ženklų antroje pusėje aprašymas portugalų prancūzų ir anglų kalbomis.

Pedro Alvares Cabral (1468-1526) buvo vienas garsiausių portugalų navigatorių. Po Vasco da Gamos pirmos kelionės, Portugalijos karalius Emanuelis I 1500 metais paskyrė Cabralį su 13 laivų ir 1200 vyrų įgulos vykti aplink Afriką į Indiją. Pakeliui į Pietus, Cabral flotilija perdaug nukrypo į vakarus, buvo vėjų pagauta ir nunešta į dar nežinomus ir neištirtus pietinės Amerikos krantus. Cabral išlipa dabartinės Brazilijos pakrantėse prie Porto Seguro, paskelbė kraštą Portugalijos nuosavybe ir pavadino jį "Terra da Santa Cruz" (atseit, Šventojo Kryžiaus Žemė), kuris vėliau buvo pavadintas Brazilija nuo ten augančio medžio brazil. Pasitūnęs vieną laivą namo pranešti linksnų naujieną, Cabralis pasileido per pietinį Atlantą Indijos link, bet pakeliui prarado 5 savo laivus ir turėjo sustoti Mozambike, rytinėje Afrikoje (kuris taip pat yra Portugalijos nuosavybė). Po to jis išplaukė į Indiją ir sustojo Kalkutoje, kur užmezgė su indais pirmuosius prekybos santykius. 1501 m. su dideliu lobiu grįžo namo, bet nuo pareigų vistic buvo atleistas, tur būti, dėl netektų laivų.

MALE

HELP WANTED MACHINE OPERATORS MACHINISTS

Good Pay — Fringe Benefits KENCO PLASTICS INC. 101 Mazzeo Drive, Rte. 139, Randolph, Mass. (617) 963-1300 (58-60)

FEMALE

ATTENTION! NURSE

RN's Full Time Positions open. All shifts. 238 bed geriatric facility. Excellent salary, contact Nursing office, Forest Hills Nursing Home, 268-3800. An Equal Opportunity Employer (54-61)

SEWING

Merrow and Zipper Operators

EXPERIENCED ONLY 1ST AND 2ND SHIFTS

ROGERS FASHIONS, Inc. (Formerly Alex Brown, Inc.) 6116 Broadway 4th Floor Cleveland, Ohio (58-61)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vesinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai. 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Tarybą, seime papildžius naujais nariais, dabar sudaro:

V. Abraitis, Fords, N. J.
E. Bartkus, Beverly Shores, Ind.

Dr. S. Biežis, Chicago, Ill.
J. Jurkūnas, Chicago, Ill.
A. Lapinskas, Chicago, Ill.

V. Olienė Skokie, Ill.
E. Čekienė, Woodhaven, N. Y.

B. Paplėnienė, Chicago, Ill.
Dr. J. Bartkus, Chicago, Ill.

Dr. A. Budreckis, Richmond Hill, N. Y.
B. Gediminas, Los Angeles, Calif.

K. S. Karpus, Cleveland, Ohio.
J. Kiaunė, Jamaica Est., N. Y.

A. Laikūnas, Cleveland, Ohio.
Dr. B. Nemickas, Masspeth, N. Y.

S. Santvaras, Boston, Mass.
A. Senikas, Rock Hill, N. Y.

J. Smetona, Cleveland, Ohio.
Dr. P. Švarcas, Mascoutah, Ill.

A. S. Trečiokas, Orange, N. J.

N. Jersey apylinkės tradicinį Joninių laužą.

Suvažiavimo prezidiumą sudarė G. Mironas, E. Raubertaitė ir J. Šilgalis.

• Rūta Mockutė, baigusi 1963 m. psichologiją Illinois universitete Urbanoje ir dirbanti Chicagos Tinley Park Mental Health ligoninės administracijoje, paskirta naujai įsteigto South Suburban Mental Health centro direktore. Nesenai ji buvo pakviesta į Chicagos Community Service Center Advisory komitetą. Laikraštis "Harvey Tribune" birželio 12 d. įsidėjo paskalbėjimą su R. Mockute, kuri labai išsamiai paaiškino Mental Health centrų veiklą.

Kadangi R. Mockutė yra registruota ir turi teisę dirbti ir "social work" srityje, tai drauge su psichiatru ir psichologijos daktaru planuoja artimoj ateityje ir privačioj praktikoje vadovauti grupinės terapijos sesijoms mergaitėms.

Rūta Mockutė yra baigusi lituanistinę mokyklą, dirbo su jūrų skautėmis bei eilę metų šokio tautinius šokius Clevelando "Grandinėlė". Yra korp. "Neo-Lithuania" filisterė.

DAINAVOS STOVYKLOS ŽINIOS

Manchester, Michigan, esančios jaunimo stovyklos Dainavos valdybą sudaro: pirmininkas — Adolfas Damušis, buhalteris — Vladas Bublys, išdininkas — Ignas Skirgaudas.

Parengimų komisija: Jonas Urbonas, Vytautas Petrušis ir Jonas Rakštys.

Svetainės komisija: Juozas Rutkauskas, Antanas Šiurkus ir Vladislava Šiurkienė.

Vandens fronto direktorius — Juozas Kazlauskas. Sporto reikalų vedėjas — Jurgis Idzelis.

Bibliotekos ir aparatūros tvarkytoja — Jadvyga Damušienė.

Sekretorė — Anelė Bajalienė.

Nariai: Jonas Buitkus ir Juozas Gruzdas.

Dainavos rėmėjų - šimtinių susirinkimas įvyks Dainavoje rugpiūčio 2 d., šeštadienį, 4 v. p. p.

Metinė Dainavos šventė įvyks rugpiūčio 3 d., sekmadienį. Pamaldoms laikyti kviečiamas kun. Tomas Degutis. Šventėje bus plati sporto programa, plaukimo rungtynės ir gausios laimėjimų stalas.

Dainavos jaunimo stovyklos valdyba liepos 10 d., 8 val. vakare pirmininko

Liepos 5 d., Toronte lietuvišką šeimą sukūrė Liuda Kuolaitė ir Raimundas Punkris. Į vestuves iš arti ir toli buvo suvažiavę virš 250 svečių. Viršų jaunieji tėvų ir artimųjų tarpe. Apačioje kun. P. Ažubalis laimina jaunuosius. Į vestuves iš Bostono buvo atvykęs poetas Stasys Santvaras, p. Kuolių šeimos artimas bičiulis, kuris pravedė vaišių programą, paskaitėdams šiam pobūviui pritaikintus savo eilėraščius ir savo samojumi sukeldamas linksmą ir smagią nuotaiką.

Adolfo Damušio rezidencijoje turėjo posėdį, į kurį buvo pakviesti ir spaudos bendradarbiai.

Dainavos stovyklos vadovybė yra nusistačiusi neleisti atsakomybės neįaučiantiems asmenims praktikuoti nakties gyvenimą stovyklavietėje, vadinant tai vakaruojimais, laužais ar kuriais kitais vardais. Stovyklos vartai uždaromi 10 val. vakaro ir neautorizuotieji asmenys neturi teisės pasilikti po to laiko stovyklavietės srityje.

Griežtai draudžiama vėžtis į stovyklavietę bei vartoti stovyklavietėje alkoholinius gėrimus ir teršti stovyklavietę bonkomis ar alaus dėžutėmis.

Neleidžiama statyti ir palapinių. Išimties daromos tik stovyklos rėmėjams — šimtininkams, kurie tuo metu dirba stovykloje bei angažavosi darbams. Valdybos raštišku leidimu jie gali pasistatyti palapines arba kitu atveju jie naudojami patalpų kambariais. (ag)

PRANCŪZIJA

• Pulk. J. Lanskoronskis, Pr. LB krašto tarybos narys, buvo nuvykęs į Edinburgą, Anglijoje, aplankyti sunkiai sergantį gen. štabo pulk. Jakutį. Grįždamas sustojo savaitę Londone ir matėsi su lietuvių veikėjais.

• A. Martinkaitė birželio 26 d. išskrido į Indianos universitetą JAV, kur rengiasi klausyti vasaros semestro paskaitų apie folklorą ir mitologiją. Ta proga aplankys draugus ir gimines.

• M. Gailiūšytė, prieš kelis metus studijavusi Paryžiuje, šokių tautinių šokių grupėje bei gražiai talkininkavusi lietuviškoje veikloje, birželio 20 d. atvyko iš Clevelando į Paryžių. Čia apie du mėnesius lankys kursus, ruošdama daktarą.

• Dr. A. J. Greimas su žmona, Danijos vyriausybės kviestas, aplankė šio krašto universitetus ir skaitė paskaitas Kopenhagos, Odense ir Aarhus universitetuose.

A. J. Greimas lietuviškų studijų savaitėje Bad Godesberge, Vokietijoje, š. m. liepos mėn. skaitys paskaitą apie lietuvių tautosaką ir senovės religiją.

Š. m. rugsėjo mėn. Greimai lankysis Italijoje. A. J. Greimas dalyvaus Urbino universiteto ruošiamame simpoziume ir vėliau skaitys paskaitą tarptautiniame socio-lingvistikos kongrese Romoje.

A. J. Greimo knyga "Semantique Structurelle" išleista Larousse leidyklos 1966 m. š. m. pradžioje pasirodė jos vertimas itališkai (Rizzoli Ed., Milano). Tos

knygos vokiškasis vertimas jau paruoštas spaudai ir pasirodys š. m. lapkričio-gruodžio mėn. š. m. pradžioje pasirodė A. J. Greimo paruoš-

tas senovinės prancūzų kalbos žodynas (nuo 862 m. iki 1340 m.) ("Dictionnaire de l'Ancien Français". Ed. Larousse).

ALT S-GOS CHICAGOS SKYRIUS

rengia

TRADICINĮ VASAROS BALIŲ,

KURIS ĮVYKS,

1969 M. LIEPOS MĖN. 26 D.,

ŠEŠTADIENĮ,

JONYNO SALĖJE, VEDEN RD.,

CHESTERTON, INDIANA.

Kokteiliai 6 val. vak., vakarienė 8 v. v. Šokiams gros geras orkestras. Įėjimas ir vakarienė \$8.50 asmeniui.

Skyriaus valdyba maloniai prašo skyriaus narius, bičiulius ir lietuvišką visuomenę baliuje dalyvauti.

Baliui dėl staliukų ir bilietų įsigijimo reikalu prašome kreiptis į p. Elena Matutienę, 2022 W. 51 St., Chicagoje, tel. PR 8-4236.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS

CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO — GRAJOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

VILA AUDRONĖ JAU ATIDARYTA IR PRIIMA SVEČIUS

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ, OSTERVILLE, CAPE COD, MASS. 02655. Tel. 428-8425, MRS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

WANTED AT ONCE

1ST CLASS

CABINETMAKERS

WOOD WORKING
MACHINE
OPERATORS

TO SET UP AND OPERATE

STOCK CUTTER
AND RIP SAWYER

MITRE SAWYERS

Must be able to read Blue Prints.

Experienced. Long range program, steady future, top wages and fringe benefits, pension plan.

WEBER SHOWCASE
& FIXTURE CO.

Division of Walter
Kidde & Co., Inc.

1340 Monroe, N. W.
Grand Rapids, Michigan

An Equal Opportunity Employer
(58-64)

EXPERIENCED LATHE HANDS

Tope Journeymen rates.

No card required.

Excellent fringe benefits. Day shift.
Press Automation Systems U. S.
3840 E. Outer Drive
Detroit, Mich.
(313) 366-7640

(58-65)

WANTED

1ST CLASS SKILLED
TOOLMAKER-GRINDER

Must be able to make form & shave tools, reamers and regrind small tools also

AUTOMATIC SCREW MACHINE
OPERATORS AND SET UP MEN.
For Acme Gridley Multiple Spindle.
Good hourly rate, pleasant working conditions. New plant. Paid group insurance and vacations.

PHILLIPS MFG. CO.
1335 S. Cedar, Holt, Mich.
517 — 694-0491

(53-59)

LINEMAN
GROUND MEN
DIGGER OPERATOR
FORMEN

Needed for new electrical distribution crews. All above must be experienced and A-1. Show up corner of Dort and Bristol in Flint. Phone 616-893-0331. Bay City, nights, or 616-853-2255. Ravenna, days.

Kent Electric Co.
RAVENNA, MICH.

(55-61)

EXPERIENCED

TOOL MAKERS
PRECISION GRINDER HANDS
Must have job shop experience. Steady work, top rates, day shift.
MIDWEST GAGE COMPANY INC.
3336 Gembritt Circle
Kalamazoo, Mich.

(55-64)

TURRET LATHE HAND

LATHE HAND

I.D. GRINDERS

NIGHT SHIFT ONLY

SERVICE GRINDER HAND
DAY OR NIGHT SHIFT
Immediate openings available. All benefits available. Will consider men with some machine experience. Apply 25910 Michigan Ave. nr. John Daly, Inkster, Mich.

PENNCRAFT TOOL

(57-60)

FORGE SHOP PERSONNEL
Help required in all phases of closed die board hammer operations. Any exp. will be considered.

LETT'S DROP FORGE

2714 W. JEFFERSON AVE.
DETROIT, MICH.
313 — 259-1068

(54-60)

FORGE SHOP

HELP WANTED

Machine burner, Butt welder operator, Utility workers. Apply in person.
ADVANCED COMPOSITE
& FORGING CO.
22600 Nagel Ave., Warren, Mich.
(50-59)

EXPERIENCED

OFF HAND GRINDER
ON SPECIAL CUTTING TOOLS.
DAYS, STEADY WORK, TOP
WAGES & BENEFITS.

Call Mr. Miller (313) 863-3332
(56-59)

WANTED

1ST CLASS

OFFSET PRESSMEN

COLOR LITHOGRAPHY
MUST HAVE EXPERIENCE
MODERN PLANT
MODERN EQUIPMENT
PENSION PLAN
GOOD HOURLY RATE
STEADY WORK

Fisher Printing Company
GALION, OHIO 44633
Phone (419) 468-2428

(56-58)

Prof. dr. JUOZUI MOTIEJŪNUI

mirus, jo žmonai ANELEI, dr. PRANUI ir DANUTEI JARAMS ir dr. PETRUI ir ALDONAI RASUČIAMS bei jų šeimoms nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo

Matilda ir Augustinas Kuolai

Brangiam tėveliui ir seneliui

A. A.

MARTYNUI SAFRONČIKUI

mirus, velionies dukrai ZINAI, žentui dr. VYŠNIAUSKUI ir anūkams nuoširdžiausią užuojautą reiškia

B. E. Malcanai
ir E. Vyšniauskienė